

DAGBLAD DE LOCOMOTIEF

HET ABONNEMENT KOST:

VOOR NEDERL.-INDIE per kalender kwartaal f 10.—
per maand „ 3.50

VOOR HET BUITENLAND (incl. porti) per kwartaal „ 13.50
Met „Wereldnieuws en Sport in Beeld“
samen resp. f 14.50, f 5.— en f 18.50

Men abonneert zich voor een vol kwartaal.
Abonnement moet bij aanvang van den termijn betaald worden.

DE LOCOMOTIEF

DIRECTIE: Dr. C. W. Wormser
A. W. van Ranshorst

EERSTE BLAD

HOOFDREDACTEUR:
W. A. van Goudoever

ADVERTENTIE-TARIEF

Advertenties f 0.50 per regel, met een minimum van 10 regels. Bij plaatsing over de breedte van 2 kolommen wordt het dubbele gevorderd en zoo verder. Bij abonnement ruim rabat.

Familie-berichten f 5.— per plaatsing van 15 regels; elke regel meer 50 cent. Volgende plaatsing 25% reductie.

Het bedrag der advertenties dient bij vooruitbetaling te worden voldaan. Aanbieding van advertenties geschiedt vóór 10 uur.

Dit nummer bestaat uit DRIE bladen.

Nieuw Bemiddelings-Aanbod.

Twee Souvereinen Bieden Hun Diensten Aan.

Koningin Wilhelmina en Koning Leopold Herhalen Hun Aanbod tot Vredesbemiddeling.

In het Belang van de Geheele Wereld.

Aneta-A.N.P. zond dd. 6 dezer uit Den Haag een telegram, dat in een gedeelte van onze oplaag gisteren nog kon worden geplaatst. Het telegram betreffende een onverwacht bezoek van Z.M. Koning Leopold van België aan H.M. Koningin Wilhelmina te Den Haag, luidt als volgt:

Z.M. Koning Leopold van België is Maandagavond te Den Haag aangekomen. De Belgische koning begaf zich onmiddellijk naar het paleis Noordeinde. Naar verluidt is het de bedoeling van den Belgischen koning, met H.M. Koningin Wilhelmina van gedachten te wisselen over eenige aspecten van den internationalen toestand. Met Z.M. Koning Leopold kwam uit Brussel mee de Belgische minister van Buitenlandse Zaken, Z. Exc. L. Spaak. Maandagavond was voorts ten paleis Noordeinde eveneens aanwezig de Nederlandsche minister van Buitenlandse Zaken, Z. Exc. mr. E. N. van Kleffens. Verwacht werd dat de koning en zijn minister van Buitenlandse Zaken Dinsdag naar Brussel zouden terugkeren.

Aneta-A.N.P. seint dd. 7 dezer nader uit Den Haag, dat Dinsdagmorgen de Nederlandsche minister van Buitenlandse Zaken zich opnieuw naar het paleis aan het Noordeinde begaf. Na de besprekingen in den ochtend gebruikte de Belgische minister van Buitenlandse Zaken, Z. Exc. Spaak, de lunch ten huize van zijn Nederlandschen collega.

Z. M. Koning Leopold. — Als Souvereinen van onzijdige staten zijn Wij bereid Onze goede diensten aan te bieden.

Na de lunch, te ongeveer twee uur, keerden beide ministers naar het paleis terug. Te een uur, was de tijdelijke zaakgelastigde van België bij het Nederlandsche Hof, baron Ruzette, ten paleisje ontvangen, waar hij drie kwartier bleef.

Om kwart over twee vertrok koning Leopold per auto van het paleis. In de hall nam Zijne Majesteit met een handkusscheid van H.M. koningin Wilhelmina. Prins Bernhard begeleidde den koning naar den auto, waar even tevoren de bagage was ingeladen. Minister Spaak nam naast den koning plaats. In een tweeden auto zette zich 's konings gevolg. Voor het uitgeleide was voorts aanwezig de Nederlandsche voorts-president jhr. mr. D. J. G. Geer. Het publiek juichte den Belgischen koning bij het vertrek toe.

De regeringspersdienst meldt naar aanleiding van deze vorstelijke ontmoeting: H.M.M. de koning der Nederlanden en de koning der Belgien hadden den 6-den en den 7-den November een ontmoeting te Den Haag. De souvereinen waren vergezeld van de heden mr. E.N. van Kleffens en L. Spaak, ministers van Buitenlandse Zaken van Nederland en België. De souvereinen hebben besloten een telegram te richten tot de staatshoofden van Duitsland, Frankrijk en Groot-Brittannië, teneinde eventuele onderhandelingen te vergemakkelijken. Het initiatief der souvereinen is een nieuw blijk van het gemeenschappelijk belang en de solidariteit, die tusschen Nederland en België bestaan.

(Het telegram naar genoemde staatshoofden publiceeren wij afzonderlijk. — Red.)

H.M. Koningin Wilhelmina. — Het is Onze plicht, Onze stem opnieuw te verheffen.

rens deze oorzaken zijn weggeruimd, kan geen van beide landen aan vrede denken.

Een Transocean-telegram uit Berlijn meldt, dat niet de vredesboodschap doch de rede van Lord Halifax de grootste aandacht trok in de Berlijnsche ochtendbladen van Woensdag. Deze rede wordt op zeer scherpe wijze becommentarieerd. De meeste zijn gewijd aan den persoon en de politiek van den Britschen minister van Buitenlandse Zaken.

De tekst van het telegram van Koningin Wilhelmina en Koning Leopold wordt voor het meerendeel door de bladen op de tweede pagina gepubliceerd, zonder commentaar. Dit feit is tot dusver het enige, wat conclusies inzake de houding van Berlijnsche kringen t.a.v. het bemiddelingsaanbod wel tigt.

Tot zoover de telegrammen, waarvan het lezen, naarmate men verder vordert, minder en minder tot optimisme stemt. Bij overweging van de mogelijkheden, of dit bemiddelingsaanbod kans van slagen heeft, moet het volgende worden vooropgesteld.

Er is zeker geneigtheid tot vrede aanwezig. Beter uitgedrukt is waarschijnlijk, dat niemand gaarne oorlog wensch. Hetgeen nog niet hetzelfde is. De geneigtheid tot vrede wordt namelijk geneutraliseerd door de ongeneigtheid tot een vrede, die duidelijk de kiemen voor een nieuwen oorlog in zich draagt. Dan toch heeft vrede-sluiten weinig zin. Hij zou slechts van korten duur zijn en over eenigen tijd zou West-Europa zich geschild zien voor weer hetzelfde probleem: hoe een duurzaam evenwicht valt te bereiken, dat niet telkenmale door agressiviteit wordt verstoord. Als dit probleem alleen valt op te lossen door er om te vechten, kan een vrede op dit moment alleen uitstellen van zulk een schrikkelijke executie be tekenen.

Een tweede nadeelige factor voor deze vredesdansen is dit bemiddelingsaanbod vormen de geweldige voorbereidingen, die de oorlogvoerende ziele hebben getroffen. Het is duidelijk, dat men van de zijde der geallieerden langs diplomatieken weg en met economische middelen tracht de overwinning te behalen. De feiten van de laatste weken, in het bijzonder die op diplomatiek terrein, staan in het voordeel der geallieerden. De machtsvorming van Duitsland's tegenstanders neemt toe, zoowel in militair als in economisch opzicht. Duitsland's positie raakt hoe langer hoe meer geïsoleerd. Rusland kan het alleen onder zeer veel voorbehoud tot zijn bondgenooten tellen. Wat Italië voor Duitsland betekent, is en blijft een puzzle, maar naar den schijn zeker niet gunstig voor Berlijn. Zoodat nauwelijks mag worden verwacht, dat Londen en Parijs gunstig gestemd zullen zijn voor het staken van een strijd, die wellicht met economische en diplomatieke middelen kan worden beslecht.

Tenzij Hitler inderdaad tot groote concessies bereid zou zijn. Een kleine mogelijkheid, — is zij inderdaad aanwezig? Of, om de vraag anders te stellen: is de constellatie dermate in voor Hitler ongunstig als gewijzigd, dat ook tot grooten prijs de vrede hem welkom moet zijn?

In een artikel van 7 October hebben wij deze constellatie beschouwd naar aanleiding van de Russische wnst, als concessie voor hier en daar eenige hulp gemakkelijk behaald. Sedertdien is deze winst nog aanmerkelijk gegroeid, en wat toen werd geschreven, kan dus op dit moment nog meer waarde hebben. Wij nemen uit het genoemde artikel een enkel citaat:

Waar ligt dan het Britsch-Fransche voordeel, als deze landen aan het bestudeeren van de (Duitsche) vredesvoorstellen slaan? Zij hebben getracht, Rusland als on-agressieven bondgenoot in te schakelen, doch faalden, toen Duitsland veel hooger bood,

Koninklijke Vredes-Boodschap.

HARE Majesteit de Koningin der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning der Belgien hebben tot de staatshoofden van Groot-Brittannië, Frankrijk en Duitsland het volgende telegram gericht:

In een uur van angstige spanning voor de wereld, vóórdat de oorlog in West-Europa vol geweld begint, hebben Wij de overtuiging dat het Onze plicht is Onze stem opnieuw te verheffen.

De oorlogvoerende partijen verklaarden reeds eenigen tijd geleden, dat zij niet weigerachtig staan tegenover een onderzoek naar redelijke en vaste grondslagen voor een billijken vrede.

Het komt ons voor, dat, in de tegenwoordige omstandigheden, het voor haar moeilijk is met elkander in verbinding te treden, teneinde haar standpunten te preciseren en deze dichter bij elkaar te brengen. Als Souvereinen van twee onzijdige staten, die goede betrekkingen onderhouden met al hun naburen, zijn wij bereid hun Onze goede diensten aan te bieden. Mocht hun zulks aangenaam zijn, dan zijn Wij bereid hun, met aanwending van alle middelen die zij Ons in overweging zouden willen geven en waarover Wij beschikken, en in een geest van vriendschappelijk begrip, het vinden van factoren voor een te treffen accord te vergemakkelijken.

Dit schijnt Ons de taak te zijn, die Wij te vervullen hebben voor het welzijn Onze volkeren en in het belang van de geheele wereld. Wij hopen dat Ons aanbod zal worden aangenomen en dat aldus de eerste schrede zal worden gedaan op den weg naar een duurzame vrede.

WILHELMINA.
LEOPOLD.

Distributie van Benzine.

Kan Binnen Twee Maanden Worden Verwacht.

Geen broodkaarten.

Aneta-A.N.P. seint uit Den Haag dat de minister van Economische Zaken in een persconferentie meedeelde dat verwacht kan worden dat binnen twee maanden zal worden overgegaan tot de distributie van benzine in de volgende: openbare diensten, bedrijfsautoverkeer en particulier verkeer.

Er is geen aanleiding voor de verwachting dat op korten termijn broodkaarten zullen worden ingevoerd.

Crediet Voor Werkverruiming.

Nieuwe Bepalingen inzake Vaccinatie.

Door de Kamer aangenomen. Aneta-A.N.P. meldt uit Den Haag, dat de Kamer met algemeene stemmen het ontwerp ter verhoging van het krediet voor werkverruiming aannam. Bij de behandeling van het ontwerp betreffende de nieuwe bepalingen inzake vaccinatie tegen pokken werd het ontwerp, na langdurige besprekingen tusschen de principiele voor- en tegenstanders met 62 tegen 18 stemmen aangenomen.

Het Atjehsche Legermuseum.

Een Lezing van Kolonel Gosenson.

Over de Niroz zenders.

A.N.I.P.-Aneta seint uit Medan dat de territoriaal commandant van Noord-Sumatra, kolonel Gosenson, op 10 dezer om 8 uur plaatselijk tijd over den Medanschen Niroz zender op een golftegen van 41.5 meter een rede houdt over de doelstelling van het Atjehsche legermuseum waarvoor thans gelden worden bijeengebracht teneinde het museum in Kradja in een behoorlijk gebouw onder te brengen.

De Prinses Woont Oefeningen Bij.

Van den geneeskundigen dienst. Aneta-A.N.P. seint uit Den Haag dat Prinses Juliana oefeningen van den militair geneeskundigen dienst bijwoonde in de omgeving van Den Haag.

Het Vliegongeluk bij Ambon.

8 Zakken post verloren gegaan. A.N.I.P.-Aneta seint uit Batavia dat de P.T.T. officieel mededeelt dat bij het ongeluk van de Glenn Martin op 4 dezer bij Ambon 8 zakken post verloren zijn gegaan bestemd voor Sorong, Babo en Koepang.

Rotterdam's Havenbeweging.

Is sterk verminderd. Aneta-A.N.P. meldt uit Rotterdam, dat volgens „de Telegraaf“ in October de Rotterdam'sche haven binnenkwamen 387 schepen met een totale tonnage van 683.589 tons. Over October 1938 waren de cijfers resp. 1338 en 2.203.612.

Nog Geen O.W.-Belasting.

Op korter termijn geen aanleiding. Naar het „Bat. Nld.“ verneemt, moet de kans zeer gering gacht worden dat de regering op korten termijn voorstellen bij den Volksraad zou indienen betreffende de invoering van een oorlogswinstbelasting. Kort geleden werd gemeld, dat de kwestie bij Financiën in studie was; de opinie nu is dat de omstandigheden nog geen aanleiding geven tot het heffen van een dergelijke belasting.

Een Spionage-Complot?

Nederlandsche Uniformen Naar Duitsland Gesmokkeld.

Amsterdammer aangehouden.

Aneta-A.N.P. seint uit Den Haag, dat naar aanleiding van de buitenlandse berichten inzake de aanhouding bij de grens van den Nederlander Albrink uit Denekamp met een auto waarin zich verschillende Nederlandsche uniformen bevonden het A.N.P. verneemt, dat een ander aanleiding geeft tot de veronderstelling dat men hier te doen heeft met een spionnage-complot.

De uniformen bleken gekocht te zijn bij een Amsterdamchen uitdrager en omvatten twee complete militaire pakken, de uniformen van postbode, spoorwegpersoneel en rijksveldwachter.

Albrink verklaarde de koffers in bewaring te hebben voor twee Duitschers en hij dacht niet aan hun aanwezigheid in den auto toen hij de grens wilde passeeren.

Naast deze berichten verneemt de „Telegraaf“ dat de Amsterdammer die de uniformen kocht verklaarde deze gekocht te hebben op verzoek van Albrink die mededeelde dat ze bestemd waren voor een Duitse zakenreize die een tooneel'uk zou opvoeren waarin de Duitisch-Nederlandsche vriendschap ten tooneele zou worden gevoerd. Tot dusverre werden geen officiële inlichtingen verstrekt.

Nader wordt geseind dat het onderzoek inzake het smokkelen van uniformen naar Duitsland in de buurt van Denekamp intensief wordt voortgezet. De Amsterdammer Van Oist werd aangehouden.

De Justitie is zeer voorzichtig met het geven van inlichtingen omtrent het onderzoek en de resultaten daarvan.

Hoofdredacteur Staat Terecht.

Beschuldigd van Belediging van Bandoensch Scribent.

De rasseneer. A.N.I.P.-Aneta seint uit Medan dat het Landgerecht aldaar gisteren het persdelict behandelde tegen den hoofdredacteur van de „Deli Courant“ den heer W. S. B. Klooster, aan wien belediging in een hoofdstuk was ten laste gelegd van den Bandoenschen ingezetene Th. A. Ronkes Agerbeek.

Beklaagde werd er van beschuldigd in zijn scherpe critiek op de door Ronkes Agerbeek gedane publicaties betreffende de rasseneer laatste genoemde heer beledigende termen te hebben toegevoegd. Na het verhoor hield de heer Klooster zelf een uitvoerig pleidooi, waarna de uitspraak werd vastgesteld op 16 dezer.

Een Verdwenen Beklaagde.

Onmiddellijke Inhechtenisneming Gelast.

Tot 5 maanden veroordeeld. A.N.I.P.-Aneta seint uit Medan dat de politierechter aldaar aanvang met de behandeling van de strafzaak tegen den Europeeschen typograaf H. P. G., aan wien op chting, verduistering en valsheid in geschrifte was ten laste gelegd. Bij den aanvang van de zitting bleek beklagde sinds enkele dagen spoorloos verdwenen te zijn, waarna de behandeling bij verstek werd voortgezet.

De Officier van Justitie eischte zes maanden, waarna de politierechter beklagde veroordeelde tot vijf maanden gevangenisstraf, met bevel tot onmiddellijke inhechtenisneming.

K.L.M. Dienst op Engeland.

Tweemaal per dag.

Aneta-A.N.P. meldt uit Den Haag dat met ingang van 9 November a.s. door de K.L.M. tweemaal per dag op Engeland zal worden gevlogen.

Geen Boottrein Naar Lissabon.

Er zijn vele bezwaren. Aneta-A.N.P. seint uit Den Haag dat volgens het „Vaderland“ de maatschappij Nederland het voorstel aflees om een boottrein naar Lissabon te laten loopen in verband met de vele bezwaren daaraan verbonden. Er zijn o.m. niet voldoende slaapwagens beschikbaar. Thans zal de „J. P. Coen“ op 11 dezer en de „Johan de Witt“ op 13 dezer uit Amsterdam naar Lissabon vertrekken met passagiers voor de „Oranje“.

Vaarplan van de „Oranje“.

15 December te Batavia. A.N.I.P.-Aneta seint uit Batavia, dat het vaarplan van de reis van de „Oranje“ naar Indië als volgt is samengesteld: 21 November van Lissabon, 2 December te Kaapstad, 12 December te Sabang, 13 December te Belawan, 14 December te Singapore en 15 December te Batavia.

Necrologie.

H. C. Mees. Uit Den Haag wordt gemeld dat op 64-argen leeftijd aldaar is overleden de oud-officier van gezondheid in Indië, H. C. Mees.

STADSNIEUWS

SEMARANG, 8 NOVEMBER 1939.

ASSISTENT-APOTHEKERS
VERGADEREN.

Met den voorzitter van den Algemeenen Handelsbond.

Cisteravond kwamen alhier in hotel Centraal een aantal assistent-apothekers bijeen onder leiding van den heer D. Bromet, voorzitter van den Algemeenen Handelsbond.

Deze bijeenkomst hield verband met de komende herziening van het reglement op den Dienst der Volksgezondheid, welke wijzigingen o.m. de mogelijkheid zouden inhouden een beurtregeling samen te stellen zoodat op Zon- en feestdagen steeds een aantal apotheken kan sluiten in plaatsen waar een voldoende aantal apotheken is.

Dit is uiteraard van eminent belang voor de apothekers-assistenten en het is voorts een zaak welke de Handelsbond zeer ter harte gaat.

Waar de liefde niet van één kant kan komen, verwacht de Handelsbond dat de assistenten die er direct belang bij hebben, zelf de handen uit de mouwen zullen steken door alle pogingen welke in deze richting worden gedaan daadwerkelijk te steunen.

Dat kan door lid te worden van den Handelsbond.

Wellswaar bestaat de Ned. Ind. Assistenten Apothekers Bond, maar deze organisatie ligt een kwijnend bestaan al is dan ook door het bestuur hard gewerkt om „de vlam brandende te houden“.

Wanneer men echter weet dat van de ongeveer 350 assistenten nog niet een vierde deel in genoemde organisatie is georganiseerd en wanneer men voorts in aanmerking neemt de zeer heterogene samenstelling van het corps, dan is het duidelijk dat van den N.I.A.A.B. niet voldoende kracht kan uitgaan.

Daarvoor is een grotere organisatie noodig en dat zulks in de kringen der ass.-apothekers wordt ingezien moge blijken uit het feit dat na het bezoek van den heer Bromet het grootste deel der Soerabajasche assistenten toetrad tot den Algemeenen Handelsbond. Ook de vergadering in Semarang was een succes voor den heer Bromet: ook hier meldten praktisch alle aanwezigen zich als lid aan.

Van hier vertrekt de heer Bromet naar Tegal en Cheribon en vervolgens naar Batavia, waar Zaterdag a.s. de N.I.A.A.B. vergadert.

Afgaande op de in Soerabaja en Semarang bereikte resultaten verwacht de heer Bromet dat men niet zal wachten tot de gebreken duiven den assistenten in den mond vliegen, maar dat men zal medewerken om het slagen van deze actie mogelijk te maken.

In het algemeen zij nog opgemerkt dat de Handelsbond de mogelijkheden der laatste maanden uitstekend heeft doorstaan, ten bewijze waarvan kan dienen dat in October 31 nieuwe leden werden geboekt, terwijl in deze maand tot dusverre reeds 16 nieuwe leden zich aannamen. Waar deze toevoer van nieuwe leden gepaard gaat met verbetering van het gehalte z'n insiders de toekomst van den Handelsbond met gerustheid tegemoet.

HARMONISCHE LICHAAMS-
ONTWIKKELING.

Het Werkcmité te Semarang voor Harmonische Lichaams-ontwikkeling kwam gisterenavond onder voorzitterschap van den heer de Boer bijeen.

Na enkele besprekingen werd besloten in dit jaar geen verdere proeven af te nemen.

In Januari 1940 kunnen nadere aankondigingen verwacht worden.

HET SINT NICOLAASFEEST
IN DE SOOS.

Sint Nicolaas en zijn knecht zullen ook dit jaar weer een bezoek aan de sociëteit „Harmonie“ brengen. De goede Sint zal Dinsdagavond 5 December om ongeveer zeven uur in de soos zijn, waar stellig veel kinderen aanwezig zullen zijn om den Heiligen op feestelijke wijze te ontvangen. Het feest geldt speciaal voor kinderen tot en met 13 jaar.

BESMETTELIJKE ZIEKTEN.

Opgave van besmettelijke ziekten te Semarang van 29 October t/m 4 November 1939.

	Eur.	Inh.	Chin.
Geconstateerd:			
Typhus abdominalis	—	4	1
Paratyphus A	1	1	—
Diphtheria	2	—	—
Overleden:			
Typhus abdominalis	—	2	—

Waar Gaan Wij Heen?

Bioscoop	Film	Artisten
Royal	Let Freedom Ring	Francis Lederer Frances Drake
City	The lone wolf in Paris	—
Sociëteit Harmonie	Bondscollectie Aquarellen	8 en 9 Nov. 9-11 u. v. m. 5-8 u. n. m.
Stadion	Go-Ahead S. V. V.	7-11 u. n. m.

292-1291

(Ing. Med.)

De Zegel-Affaire bij Kantoor Hillebrand.

Rechtskrenking, Waartegen de Vox Populi Zich op
Krachtige Wijze Verzet.

Mank Gaande Vergelijking.

In antwoord op het artikel van „Pro Fisco“ over de zegelkwestie bij kantoor Hillebrand, merkt de inzender van Zaterdag j.l. op:

Om te beginnen bij het eind, het pseudoniem: „Pro Fisco“, het is zeker nog geen uiting van vijandschap jegens den fiscus, wanneer men hem zijn feiten toont, eer het tegendeel.

In het wegderecen van welke feiten Pro Fisco niet bijzonder geslaagd is. Toegegeven wordt, dat bij de directe belastingen het tegenwoordig voor het instellen van een beroep verschuldigd zegelrecht van f 10.— het aantal beroepschriften sterk heeft verminderd, dus het aantal onbevredigde recht-wenschen vergroot.

Ten aanzien van de onduidelijkheden in de zegelverordening wordt een vergelijking gemaakt met het Burgerlijk Wetboek, welke vergelijking manker gaat, dan bij vergelijkingen strikt noodzakelijk is. Waarom geen vergelijking met het gewone strafrecht? Daar heeft men wel kans gezien de zaak zoo te regelen dat niemand zich maar een oogenblik ongerust behoeft te maken, dat hij op een goeden dag een laconiek briefje thuis krijgt, meldend, dat hij wegens overtreding van een of ander artikel tot drie maanden gevangenisstraf is veroordeeld, maar gratie kan vragen.

Men zal zeggen, dat het bij zegel-overtredingen nimmer zoo'n vaart loopt, maar moeten, zoals soms (vaak?) opgelegd, ten beloope van vele honderden guldens, vormen voor het meerendeel der daarmee belaste een moeilijk te overkomen ramp. En in elk geval, een rechtskrenking is een rechtskrenking, waartegen, zoals in het onderhavig geval, de vox populi zich op een niet mis te verstane wijze verzet.

Pro Fisco zal de openbare meening niet voor de zegelverordening kunnen winnen door zijn mededeeling, dat het model, voorkomend in het Vrijdagnummer, „opgelegd“ onder artikel 23 1e der z.v. valt, dus zonder eenige uitlegging zegelplichtig zou zijn. Inderdaad, zoo'n briefje is bestemd, om bewijs op te leveren.

Op dezelfde wijze kan men beweren, dat eens jongelings brief aan diens meisje zegelplichtig is, want, moet dat ondertekende stuk geen bewijs opleveren van zijn liefde voor zijn amara? Natuurlijk onzin, dat is nooit de bedoeling geweest, maar waar is de grens?

Die grens wordt sinds de inwerkingtreding van Sb. 1936, no. 692 praktisch in alle instanties bepaald door den fiscus. Deze maakt proces-verbaal op en zegt den zondaar aan, dat hij zovoel zegelrecht en zovoel boete te betalen heeft, doch een smeekschrift (binnen een bepaalde tijd) kan indienen, om van een zegel van f 1.50 natuurlijk, om van de boete vermindering te krijgen. Zoals hierboven gezien, is het zeer wel mogelijk, dat de inspecteur zich heeft vergist en geen zegelrecht verschuldigd was en dus geen boete verschuldigd is. Doch, tot het bewijs van het tegendeel wordt aangenomen, dat de inspecteur het bij het rechte eind heeft, dus men moet zijn requestje schrijven.

Tenzij men — ziehier de smalle weg, ten rechte het geitenpaadje, dat nog tot den rechter leidt — het op een dwangschrift laat aankomen, of alles, wat de fiscus eischt, maar direct betaalt en dan, tot terugvordering overgaat.

Langs dat pad gapen vele afgronden en het is bezaaid met steenen. Terwille van de preventieve werking tegen (opzettelijke) zegelontduiking is de boete zeer hoog gesteld. Laag men het op een dwangschrift van den Hoofdspecteur aankomen, dan is men er bij voor de gehele boete, ingeval het den rechter behaagt, dat de inspecteur in te stemmen, dat er een overtreding is begaan. Daarenboven moet men procederen voor den Raad van Justitie en het verkrijgen van toestemming om dit predo te doen gaat niet altijd zoo gemakkelijk, als Pro Fisco het wil voorstellen.

Is de euveldad na het begaan van de overtreding naar elders verhuisd, dan heeft hij het, bijkomend genoeg, om te mogen procederen op een afstand, wat hij weer kan voorkomen, door vooraf het door de inspectie schuldig geacht zegelrecht met boete te voldoen, in welk geval hij voor den rechter zijner woonplaats kan procederen, om het betaalde terug te krijgen.

Waarbij het alles gaat om kleine, vaak of zelfs als regel onwillekeurig dikwijls veronderstelde overtredingen.

Het indertijd door den fiscus in de toelichting gedaan beroep op het groot belang, dat het land kan hebben bij een rechterlijke uitspraak daar zoo'n uitspraak niet alleen beslist over het aan de orde zijnde geval, doch ook over het tal van analoge andere gevallen, is een demonstratie van eigen incompetentie, om de ordonnantie zoodanig te redigieren, dat vaststaat, wat wel en wat niet zegelplichtig is.

Welke onmacht al evenzeer blijkt uit artikel 21a z.v., waarin aan den inspecteur van Financiën de verplichting wordt opgelegd, de stukken — een keukenneidenwoord, waarvan de betekenis in de lucht hangt — welke hem tot dat doel worden aangeboden, van een gedagteekende en ondertekende verklaring te voorzien ten blijke, dat „van“ die stukken geen zegelrecht verschuldigd dan wel het verschuldigde zegelrecht behoorlijk voldaan is.

Een zeer schoone bepaling overigens. Uit het woord: „verschuldigde“ blijkt buiten kijf, dat een op die wijze te controleren stuk vóór de aanbidding door

den belanghebbende moet zijn geteekend. Maar hij twijfelt aan de juistheid der zegeling of niet-zegeling en moet zich dan vervoegen bij... den inspecteur van Financiën, de par excellence met het opsporen van zegelover-tredingen belaste autoriteit. Waarbij dan nog verder opmerkenwaard is, dat de aantekening des inspecteurs nog geen afdoende waarborg biedt tegen latere vervolging. De inspecteurs zijn alleen onfeilbaar, indien zulks ten nadeele der contribubelen gaat.

Nu we het toch over zegelaangelegenheden hebben, nog een enkele sappige bijzonderheid. Daar is de bepaling, dat men in zegelzaken verantwoordelijk is voor de handelingen van ondergeschikten. In de praktijk komt dat onder meer er op neer, dat een openbaar ambtenaar (vendumeester, griffier, ambtenaar burg. stand e.d.) „er bij“ is, wanneer een klerk, schrijver e.d. achteraf een ongezegeld briefje, op de zaak betrekking hebbend, bij de „acten“ verpakt.

Want, zooals de toelichting zijdelings opmerkt, van die ondergeschikte werkers zal als regel weinig te halen zijn, dus dan pakt men den „baas“. En zelfs al was die baas tijdens de „aanhechting“ reeds 1000 kilometer van zijn oude standplaats verwijderd, hij is de man, die de acte heeft verleden, dus drie jaar na het opmaken aansprakelijk. Hij moet maar zien te bewijzen, dat het „stuk“ niet tijdens zijn beheer werd „aangehecht“. Voegt men hierbij, dat het nazien der zegels zeer ongeregeld geschiedt, dat de een wel, de ander niet wordt gecontroleerd, dan is er wel eenige reden, om op verbetering van den toestand aan te dringen.

NIEUWE VOGEL DER N.I.V.C.

Schitterende proefvlucht van tweede W. IV.

Zaterdagmiddag op Andir.

Een rank grijs vliegtuig verlaat de hangar van de Ned.-Indische Vlieg Club; het is de nieuwe Walraven, gereed om straks voor de eerste maal de lucht in te gaan, in snelle vaart en sierlijke wendingen zijn luchtvaardigheid te tonen en te bewijzen hoe het, als tweede van de serie W. IV, aan alle eischen zal voldoen.

Het gewichtige moment breekt aan, de parelgrijze W. IV wordt startklaar gemaakt. Luitenant van der Schroeff klimt in de bestuurderszitplaats, hij probeert nog even den stuurknuppel en een paar andere handelen en dan klinkt het commando „Contact“ en dendert de motor en raast de propeller.

Als een dartele vogel huppelt het als zilver blinkende toestel over den oneffen grond naar de startbaan.

Daar taxiëte de W. IV, zij gaat los van den grond en als een sierlijke libel zweeft zij boven Andir, om dan in een klinvlucht hooger en sneller te gaan. Scherp en soms helgend als de laatste zonsstralen haart even raken teekent de W. IV zich af tegen den donkeren hemel. Zij raast verder in een vaart van over de 150 kilometer, zwinkt en draait en scheert, neergelidend in haar vaart over de daken van de gebouwen.

Walraven kijkt tevreden, inspecteur van Middel goedkeurend, de anderen zijn geestdriftig. De machine is goed, in alle opzichten goed.

Daar komt de W. IV naar beneden, de landing is perfect en eenige minuten later gaat hij weer op in een steile klim en komen enkele loops, door het publiek even angstig gevolgd, doch dan wijkt de angst-motiverende bezorgdheid voor de geestdrift.

Een ongeval met de W. IV.

Daar komt zij weer terug, de libel, doch thans wordt een arm buiten het toestel gestoken ten bewijze dat er iets aan de hand is. Wat is er gebeurd? Hapert er iets aan het landingsgestel? Neen; gelukkig blijkt het iets anders te zijn. Het is de Walraven IV, de gele vogel, welke zoo juist is weggetaxiëte en thans ergens aan het eind van de startbaan roerloos terneer ligt. Zij is met een der wielen in een van de diepe groeven gekomen waaraan Andir zoo rijk is, en heeft een hoogstamper gemaakt op den neus. Het gehele voorste deel is ingedrukt; de schroef is versplinterd en het landingsgestel is gekraakt. Zij ligt gevaarlijk, midden op een der startbanen, maar vele handen maken ook hier licht werk, en zoo wordt de ongeveer 400 kg. zware vogel naar een der loodsen gedragen langs den kant van het vliegveld. Daar zullen vaardige handen er voor zorgen dat de vogel niet te lang uit de lucht blijft.

Intusschen is de nieuwe W. IV geland om even uit te rusten om te vernemen dat de luchtvaardigheidsproef geslaagd is. Lang duur: de rust echter niet; het geronk van den 60 pk zwaren motor wordt heviger; het is alsof de libel al haar krachten inspant om de hoogste sferen te bereiken.

Dan staat zij een oogenblik doodstil tegen den graauwen hemel om dan plotseling omhoog te schieten. Zij zal den grond raken? Neen, daar gaat zij weer in een sierlijken boog omhoog om dadelijk daarna weer omhoog te komen, draaiend en fladderend als een aangeschoten vogel. Zoo stunt en „loopt“ het slanke vliegtuig en brengt het de toeschouwers in bewondering voor zulk een prestatie.

Het liep reeds naar zes uur toen de W. IV eindelijk in een prachtige glijvlucht weer landde. Geen speches, maar een ferme handdruk zei meer dan woorden.

MUZIEK-UITVOERING.

Morgenavond zal van 7 tot 8 uur op den Alloon-aloon door het muziekcorps van den Vijfde Batalon onder leiding van den waarnemend-kapitein Putter, een muziekuitvoering worden gegeven. Deze muziekuitvoering zal gevolgd worden door een taptoe.

Sprekkamerinstallaties voor
doctoren
RATHKAMP-Pekodjan.

927-2304

(Ing. Med.)

MR. A. M. Z. WESTRIK VERTROKKEN.

Hedenmorgen is met den trein van kwart over zeven vertrokken de oud-Vice President van den Raad van Justitie hier ter stede, mr. A. M. Z. Westrik.

Mr. Westrik werd uitgeleide gedien door den President van den Raad, den Griffier den Officier en voorts door de leden van den Raad, van het parket en van de griffie. Mede waren op het station aanwezig vele leden van den Theosophischen Kring hier ter plaatse. Zoodaals wij reeds schreven zal mr. Westrik zich te Priok op de „Slamat“ inschepen om de reis naar het moederland te aanvaarden.

Cultuur Employé Mishandelde Plukster.

Het Toezicht over Ongeveer 1000 Koelies en Bovendien
Nog Kantoorwerkzaamheden.Werk, dat ook voor andere
employés te zwaar bleek.

Hedenmorgen stond voor den Politie-rechter terecht A. M., employé op een cultuur-onderneming in de omgeving van Salatiga, die ervan wordt beschuldigd, dat hij een plukster op een thee-onderneming in het Kendalsche, waar bekl. vroeger werkzaam was, heeft getrapd, waardoor de vrouw min of meer ernstig werd gewond.

Als Politie-rechter fungeert mr. Koesoemah Atmadja, het O.M. wordt waargenomen door mr. Van Dijk. De Officier heeft zeven getuigen gedagvaard.

Op een vraag van den Politie-rechter zegt bekl. geen schuld te bekennen, althans niet direct. Indirect geeft hij toe wel schuldig te zijn.

Op verzoek van den Politie-rechter geeft bekl. een verslag van het gebeurde.

De thee-onderneming, waar bekl. vroeger werkzaam was, telde ongeveer 1000 koelies, pluksters, dagloners en het mannelijk werkvolk, alles bij elkaar. Behalve bekl. was er alleen een wnd. administrateur op de onderneming. Bekl.'s werkzaamheden waren dus zeer omvangrijk, te meer waar er nog kantoorarbeid moest worden verricht ook.

Op den bewusten dag, 24 Mei 1939 is bekl. den tuin ingegaan om de pluksters en de andere koelies te controleren. Daarbij zag hij dat een aantal vrouwen de theestruiken niet goed plukten, de struiken niet voldoende de nakken, snel verder gingen om de grootste bladeren te plukken om zoodoende tot een goed resultaat te komen. Na enige waarschuwingen van de zijde van bekl. zag hij op een gegeven moment toch weer eenige pluksters, die verder waren dan zij konden. Bekl. is hierop naar de pluksters toegegaan en heeft het slachtoffer K. gezegd dat ze terug moest gaan. Toen de vrouw een wat uitdagende houding aannam en slenterend terugging, heeft bekl. haar een trap gegeven. Daarop is de vrouw hardlopend teruggegaan naar den plek, waar ze behoorde te plukken, ongeveer een vijftig meter terug.

Toen de vrouw daar was hoorde bekl. schreeuwen. Bekl. is naar de plaats, waar de vrouw was, teruggegaan en heeft daar een onderzoek ingesteld naar den aard der verwondingen. Bekl. meende dat zijn trap zeker niet de oorzaak was, maar dat er een andere oorzaak moest zijn. Later, toen bekl. hoorde dat de vrouw naar het ziekenhuis was gebracht, heeft hij gemeend, dat zij door het harde loopen in aanraking is gekomen met de gesnoede theestruiken, waardoor bekl. dus indirect schuld was aan de verwondingen.

De vrouw heeft hij gezegd even aan den kant van den weg, die door den tuin liep, te rusten en later weer aan het werk te gaan. Drie uren later ongeveer lag de vrouw nog aan den kant van den weg. Toen heeft de wnd. administrateur gewaarschuwd en is de vrouw naar het ziekenhuis vervoerd.

Bekl.: „Ik heb niet verklaard dat de vrouw daardoor is verwond, ik heb het vermoeden uitgesproken dat het daardoor is gebeurd.“

Hierin ziet bekl. ook zijn indirecte schuld. Vervolgens wordt nagegaan hoe lang bekl. in de cultures is. Dit blijkt ruim drie jaar te zijn. Nooit is er eerder een dergelijke mishandeling gebeurd. Wel is bekl. door den Landrechter te Kendal tot f 25.— boete veroordeeld voor een kleine mishandeling — van een koelie op dezelfde thee-onderneming, waar de vrouw vandaan komt. In dien tijd zijn er meerdere kleine mishandelingen.

Politie-rechter: „Hoe verklaart u dat u vroeger nooit mishandelingen hebt gepleegd en zich thans meerdere gevallen veroordeelt.“

Bekl.: „De werkzaamheden op die onderneming waren veel te omvangrijk. Ik was van den vroegen morgen tot den laatsten avond in touw. Nadat ik van deze onderneming ben weggegaan is er een andere employé gekomen, die inmiddels ook al weer weg is, omdat hij het niet kon bolwerken.“

Getuigenverhoor.

Vervolgens wordt de eerste getuige, het slachtoffer K., voorgevoerd. Het verhoor leidt de politierechter hoofdzakelijk in het Javaansch, omdat ook bekl. dit voldoende beheerscht. Getuige K. geeft een uitvoerig relaas en demonstreert het geval buitengewoon levendig. Eerst zegt zij bekl. niet te herkennen, later weer wel.

De verklaringen zijn soms wel wat tegenstrijdig.

De getuige verklaart verder, dat ze eenige uren buiten bewustzijn was geweest. Voor den Politie-rechter heeft ze verklaard dat ze aan de haren is getrokken. Nu verklaart ze weer van niet. Als de Politie-rechter haar op het tegenstrijdige in haar verklaringen wijst, zegt ze „in de war“ te zijn. Ook heeft getuige verklaard dat ze 23 dagen in het ziekenhuis heeft gelegen, terwijl volgens het doktersrapport maar sprake is van 7 dagen, drie dagen in het zieken-

MELKRAPPORT.

Aan de beoordeeling van melk geleverd in het regentschap Semarang, over het tijdvak Mei t/m October 1939, in volgorde van het aantal behaalde punten en rekening houdend met den toestand in het bedrijf ontleend wij het volgende:

Melkerij	Kwalificatie.
Tineriera hoeve (Jansz)	Zeer goed.
S. Sterk	Zeer goed.
Van der Hoven van Genderen	Zeer goed.
Segond van Banchet	Goed.
Van der Linde	Goed.
Tan Tjoen Hauw	Goed.
Mevr. Macquiein	Goed.
O. Staber	Goed.
Van Reijn	Goed.
Van Meurs	Goed.
P. G. Carri	Goed.
Witte Kruis Kolonie	Goed.
Rosduscher	Voldoende.
E. M. Wakinem	Voldoende.
Takashi	Voldoende.
A. Ph. van de Poel	Voldoende.
Mevr. de Wed. Tan Kim Tong	Voldoende.
Mangonharjo	Voldoende.
Th. A. Burlage	Voldoende.

TOKO ROELOFS

BODJONG 187 — SEMARANG
Telefoon 57

VERSCHÉ AUSTR. BLOEMKOOL	per ½ kg. 60 ct.
AUSTR. CELERY mooie bossen	per ½ kg. 50 ct.
VERSCHÉ DIKKE PREI	per ½ kg. 25 ct.
VERSCHÉ TUINBOONEN	per ½ kg. 25 ct.
AARDAPPELEN per kg.	20 ct.
GROOTE UIEN	per ½ kg. 20 ct.
TOMATEN per ½ kg.	20 ct.
SINAASAPPELEN sappig	10 stuks voor 100 ct.
HOLL. ZUURKOOL	per ½ kg. 40 ct.
GELD. ROOKWORT grof	per ½ kg. 150 ct.
HOLL. GEKRUIDE AUGURKEN	per stuk 10 ct.
HOLL. ZOUTE AUGURKEN	per stuk 8 ct.
KLEINE GEKRUIDE AUGURKES	per flacon 50 ct.
TOMATEN in het zuur	per ½ kg. 25 ct.

Steeds verkrijgbaar

NASSI-GORENG per portie 35 ct.
ERWTENSOEP per portie 30 ct.
BELEGDE BROODJES etc.

194-1193

en dat heeft de geestdrift nog aangemoedigd. In de steden, maar ook op het platteland is men aan het werk en reeds komen de eerste zendingen binnen bij Tolvo Okkola, den directeur van het sportmuseum. De bedoeling is voor de Olympische Spelen een uitgebreide collectie samen te stellen van foto's en biografieën van overleden sportfiguren, beschrijvingen van belangrijke wedstrijden, beelden, boeken en dergelijke dingen.

Er komt orde.

De Engelsche beroepsvoetballer heeft in het begin van het seizoen moeilijke tijden gehad, daar verschillende verenigingen naar spelers eenvoudig ontsloegen, waardoor zij werkloos werden. De Engelsche Voetbalbond heeft hiertegen evenwel gewaarschuwd, door de verklaring, dat hij niet zal toestaan dat officiële contracten zonder meer als waardeloos zullen worden beschouwd. De meeste verenigingen zijn thans met haar spelers tot een regeling gekomen. Verscheidene clubs geven thans aan haar spelers 30 sh per week, ongeacht of zij spelen of niet.

Men ziet de competitie thans met vertrouwen tegemoet, daar men algemeen van oordeel is, dat de wedstrijden ruim voldoende de belangstelling zullen trekken, zoodat de kosten ruimschoots zullen worden gedekt. In den vorigen oorlog hebben de meeste clubs zich gemakkelijk kunnen staande houden, daar de kosten niet zoo groot waren als gewoonlijk en de ontvangsten de verwachtingen overtroffen. Men rekent er op, dat dit ook thans wel het geval zal zijn. De Football Association heeft door den vorigen oorlog veel geleerd, waarvan men thans gebruik zal maken. Bestijds gingen goede spelers uit Londen als gast voor clubs in het Noorden spelen, waarvoor zij een zeer ruime vergoeding ontvingen. Dat zal thans niet mogelijk zijn.

Cotton betaalt om zichzelf te zien spelen.

Hoewel Henry Cotton alle vier de wedstrijden, welke hij heeft gespeeld ten bate van het Roode Kruis, verloren heeft, is het toch een succes geworden, want er kon reeds 1000 pond sterling aan het Roode Kruis afgedragen worden en dat in dezen tijd.

Toch zijn er in Engeland mensen, die de geste van Cotton om geheel belangeloos te spelen, verkeerd begrijpen. Zij beweren, dat Cotton het alleen maar doet om reclame voor zichzelf te maken. Deze suggestie heeft een storm van verontwaardiging onttekend. De enige bedoeling van Cotton is om het Roode Kruis te steunen. Dat blijkt ook wel uit wat hij zelf zegt. „Hoewel zijn inkomen natuurlijk zeer verminderd is, wil hij geen enkele vergoeding hebben. Zelfs betaalt hij entree om... zichzelf te zien spelen en ook zijn lunch gebruikt hij voor eigen rekening.“

FINALE RESIDENT BIJEVELD-
BEKERWEDSTRIJDEN.

De finale van de wedstrijden om den Resident Bijeveld-Beker wordt hedenavond gespeeld. Het gaat tusschen Go Ahead en S.V.V. Wanneer de roodbloeken er in slaagen den beker ook ditmaal te winnen worden Go Ahead de definitieve bezitters van den beker, daar de roodbloeken het kleinste aantal driemaal achter elkaar zullen hebben gewonnen. Het belooft hedenavond een spannende wedstrijd te worden. Go Ahead zal er alles op zetten om te winnen, terwijl S.V.V. van haar kant eveneens alles zal doen den beker in haar bezit te krijgen. Deze wedstrijd duurt zoodaals bekend 2 X 35 min. met 5 min. rust. Het gelijken stand wordt de strijd verlengd met 2 X 7½ min. terwijl, wanneer deze verlenging geen resultaat brengt er vijf straffschoppen genomen dienen te worden. Wanneer dan nog geen beslissing is verkregen zal het lot den winnaar moeten aanwijzen. De beker-uitreiking vindt onmiddellijk na afloop plaats.

Holland-Indië Luchtlijn

Naar Indië	Plaats	Naar Holland
Oehee/Emoe/7/11	Napels Athene Alexandrie Bagdad Basrah Djask Karachi Jodhpur Allahabad Calcutta Gaya Akyab Rangoon Bangkok Penang Medan Singapore Palembang Batavia	Wielewaal 4/11 Pelikaan 7/11 Gier 7/11
Nandoe 8/11		

SAUERLAND'S KANTOOR
BODJONG 136 (togenover Lindeteves-Autozaken)
TELEFOON SEM. 1037

Het aangewezen adres
Voor

AANKOOP UWER MEUBELS
Uiterst lage prijzen en kosten!!
Ruime keuze.

943 - 2323

Familieberichten

De Heer en Mevrouw
J. ENGEL-de Raaf
geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun zoon
HANS
Manggar Billiton 3 November '39.
5786

De Heer en Mevrouw
W. VAN ALPHEN geb. Bertsch
betuigen, mede namens hunne wederzijdsche ouders, hun hartelijken dank voor de overstelpende blijken van belangstelling bij hun huwelijk ondervonden.
Semarang, 8 November 1939.
5788

Agenten en Eigenaren van zaken en winkels worden verzocht om de nota's, met specificatie, van nog niet betaalde KRATON-REKENINGEN aan ondergeteekende aan te bieden.
Namens de Kraton-Commissie
B. P. H. POEROEBOJO.
5783

SIROPEN EN CRÈMES MEULEMANS
MUNTEN UIT DOOR VERFRISCHENDE SMAAK, VERKRIJGBAAR IN DIVERSE SOORTEN VAN
F 0,40 TOT F 1,— PER FLESCHE.
N. V. LEEUWEN - APOTHEEK
DOEWET 42 — TELEF. 2 & 204.

132-1131

MAIDEN FORM'S ONCE-OVERS
VOOR EEN
VOLMAAKT FIGUUR

Een combinatie van Maiden Form bustehouders met een prachtig, nauwsluitend onderstuk, door dezelfde knappe kunstenaars ontworpen. Een combinatie die aan Uw geheele figuur een volmaakte lijn geeft. De afbeelding toont een „Allo“-bovenstuk, voor iets zwaardere buste, doch er zijn „Once-Overs“ met velerlei andere bovenstukken, waaronder zeker een model van Uw keuze.

Ook verkrijgbaar in diep uitgesneden V-vorm voor laag décolleté.

“There is a Maiden Form for Every Type of Figure!”
VERKRIJGBAAR IN DE VOORAANSTAANDE ZAKEN

Maiden Form BRASSIERES
CARDIES - ONCE-OVERS

A 274-2351

FRESE & HOGEWEG — LOYENS & VOLKMAARS
Accountants en Belastingconsulenten
Batavia, Soerabaja, Semarang, Bandoeng, Medan, Amsterdam, 's-Gravenhage, Haarlem, Rotterdam.

64-1063

PEPSODENT TAND POEDER
BEVATTEN IRIUM VOOR GROOTERE REINIGENDE WERKING

PEPSODENT TAND PASTA
BEVATTEN IRIUM VOOR GROOTERE REINIGENDE WERKING

B 16-1412

Voor klachten over de bezorging van ons blad na 5 u. n. m. belte men op
HVL. 547.
(Na 7 u. n. m. zijn geen courantenloopers meer beschikbaar.)

KENNISGEVING DOKTER VERHAGEN
Geneesheer-Directeur Zendingen-ziekenhuis Soerakarta van verlof terug, heeft heden zijn functie weder aanvaard.
5787

Dr. H. P. Kramer
Chirurg Gynaecoloog
Kliniek Teg. Suikerfabrieken, Slawi is van 4 tot en met 20 November niet te consulteren.
5782

GEVESTIGD:
Mej. Njoo Gwat Goo
Ind. Tandarts
SPREEKUR 8-11 V. M.
5-7 N. M.
SETERAN 6 — TELF. 1359
SEMARAMG
967-2360

Gevestigd te Ambarawa
MEVROUW T. DE JONGH
SWEMER — HETTEMATandarts (Univ. Utrecht)
Voorkampement E. 10 Telf. 14
Spreekuur: iedere werkdag van 8-9 en volgens afspraak.
5777

Toko OEN
BODJONG 52-52a TELF. 369

HET ZITJE VAN SEMARAMG

708-2007

Zoojuist ontvangen:
Maiden Form
Bustehouders en een collectie Stepins
Meta Crull
316-1441

Mevr. KRAJENBRINK'S
IND. GENEESMIDDELEN
Door Dr. E. Hermann en Apotheker D. v. Aalst WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEKT en SAMENGESTELD.
Handelsmerk: Reg. 12515.

ABTEROSE Adviesverlating.
AGENTSIA Uitputting, Zenuwzwakte.
ALBUMA Eiwit in Urine, Watersucht.
ASTMATA Asthma, Bronchitis.
ABDOMIN Amelie dys, Chron, diarrhee, Suikerziekte.
DIABETA
HEPAR Leverwelen Gallblaasontst. Geelzucht.
HYPERTON Verhoogde bloeddruk.
INTESTA Indische Spruw.
LAXA Zwaartlijvigheid. Hardlijvigheid.
MENSES Maandstoornissen.
PANAS Malaria, Malaria tropica.
RENNIA Vergruizig Nier-Galen Blaassteen.
RHODIN Aambeien.
RUMA Rheumatiek, Jicht.
STOMALIN Rhinostomosen.
VENA Blaus. Nierbekkenontsteking.
VENERA Infectie urinewegen.
ULCERA Bloedgaveren. Pustelen. Eozoom.
UTOVAR Ontst. vrouwenlijke buidelorganen.

Hele M. & f. 2.50; halve f. 2.— bij Mevr. A. KRAJENBRINK — v. Aalst Wilhelminastr. 18, Malang; en in alle Apoth. en Droog. in Indië.
Agentschap voor Holland, het buitenland en Zid. Afrika: „OBAT IMPORT“, Breitner-Jaan 56, Den Haag.
123-1122

2 maal per week
Loe's

N.V. MIJ. SENTANEN-LOR e.s. vraagt per 1 April 1940
TUINOPZICHTER
Uitsl. schr. scil. a. Gedelegeerde te Modjokerto m. voll. dnstt. refer. leeft.
5784

GEZOCHT
voor Rubberonderneming in het Palembangse:
TECHNISCH GOED ONDERLEGO FABRIEKSGEEMPLOYEEERDE
met praktische ervaring op het gebied van stoommachines en Dieselmotoren.
Salaris f 200.— à f 300.— per maand met gebruikelijke emolumenten.
Sollicitaties met uitvoerige inlichtingen omtrent opleiding en loopbaan te richten aan: de firma Coster van Voorhout & Co. te Soerabaja.
5785

N. V. „VAN DONGEN'S INDUSTRIEEL MAATY“ SEMARAMG.
Jaarlijksche Algemeene Vergadering van Aandeelhouders, te houden ten kantore van de N. V. „Semarangsche Administratie Maatschappij“ te SEMARAMG, op VRIJDAG, 24 NOVEMBER 1939. v.m. 9 uur.

AGENDA:
Behandeling Balans en Winst- & Verliesrekening over 1937/1939. Aan Aandeelhouders, die de Vergadering wenschen bij te wonen, wordt beleeft verzocht hunne aandelen binnen den daarvoor gestelden tijd te deponeeren ten kantore der Vennootschap of der N. V. Semarangsche Administratie Maaty, te Semarang.
DE DIRECTEUR.
Semarang, 8 November 1939.
5789

EEN GOEDE ADVERTENTIE
DOET ZELFS EEN HERMETISCH GESLOTEN BEURS
OPEN GAAN

WACHT U VOOR B.O.!

U BEMERKT B.O. (BODY ODOUR) BIJ ANDEREN. MAAR U ZELF, BENT U VRIJ VAN B.O.?

Hoe groot zou onze verantwoordiging wel niet zijn indien men ons beschuldigde van B.O. (Body Odour — lichaamsreuk). Toch is het waar, dat een ieder van ons gevaar loopt een ander te hinderen... zonder het te weten. Inderdaad wij transpireren allen. Dag en nacht ondoet het lichaam zich van organische onreinheden ontsaan door transpiratie en indien wij nalaten deze te verwijderen, is B.O. het onvermijdelijk gevolg. Daarom dit risico lopen als het middel bestaat om dit te verhinderen. Gebruik regelmatig Lifebuoy

Toilet Zeep voor Uw lichaamsverzorging. Met krachtige en opwekkende schuim van Lifebuoy Toilet Zeep best bullengewone antiseptische bestanddelen, die de door transpiratie veroorzaakte onaangename lichaamsgeur volkomen verwijderen. Koop nog heden Lifebuoy Toilet Zeep. Een bad met Lifebuoy Toilet Zeep geeft een gevoel van welbehagen en frisheid en waar U ook naar toe gaat, naar een wedstrijd of naar een theater, U behoeft niets te vrezen, want U zult de zekerheid hebben vrij te zijn van B.O. (Body-Odour).

LIFEBUOY BEHOEDT U VOOR B.O. (BODY ODOUR)

820-2145

Niet iedereen drinkt DIAMANT PILS
maar zij, die het doen zijn de ware bierkenners

Er is niets beters

B 51-2141

FRESCOLINE Een PAR product

HET IS NET OF U IN EEN NIEUW HUIS WOONT.
wanneer alle kamers zijn overgeschilderd met Frescoline, de sanitaire muurverf, welke zo bij uitstek geschikt is voor het scheppen van een aantrekkelijk interieur. Frescoline is verkrijgbaar in een keurcollectie van prachtige frisse kleuren. Kleuren, die niet verschieten en altijd fris blijven. Frescoline verspreidt geen onaangename geur in Uw huis, wat vaak bij gewone muurverfjes het geval is. Frescoline geeft niet af en is bestand tegen beschadiging door langschuren of stoten. Vraagt ons kleurenboekje.

193-1192

De Arnhemsche Courant A=1814
Koningstraat 14/15 • Arnhem
geeft met haar wekelijksche bijvoegsels

Sportblad, gewijd aan de belangrijkste gebeurtenissen op sportgebied
O. H. O., Ontwikkeling, Humor, Ontspanning
Geïllustreerd Bijblad, waarin steeds belangwekkende artikelen en vele illustraties voorkomen

een schat van lectuur op elk gebied
Abonnementsprijs voor Nederlandsch-Indië per zeepost f 13,20 per jaar bij vooruitbet.
Per landmail f 21.— per jaar bij vooruitbet.
455-1632

CITY
HEDENAVOND
voor 't laatst

COLUMBIA'S BIJZONDER BOEIEND FILMWERK
„The Lone Wolf in Paris“
MET
Francis Lederer - Frances Drake

Morgenavond PREMIÈRE
METRO'S MEEST SPANNENDE EN SENSATIONEELE FILM VAN
HET SEIZOEN MET DEN KONING EN KONINGIN VAN HET WITTE
DOEK.

Clark GABLE - LOY
IN
TOO HOT TO HANDLE
— HET BEGON IN CHINA —
VRAAG NIET WAAROM OF HOE?
HET NIEUWS KOMT.

Het wordt U voorgezet in al zijn realiteit, door de onverschrokken fotografen der journaals. Kerels, die voor geen kleintje vervaard zijn en hun leven wagen, om maar te zorgen, dat het publiek in alle deelen der wereld wekelijks de meest belangrijke gebeurtenissen met eigen oogen kan volgen.
Een film met hoogspanning en superieur spel.
405 1425

ROXY HEDENAVOND
voor het LAATST Jane Withers in Wild & Woolly
Morgenavond ROBERT DONAT ROSALIND RUSSELL in THE CITADEL

GOED NIEUWS...

REDDER
uit den
NOOD

JAVA BIER
Goed en goedkoop

ORIGINEELE AFTAP VAN DE
N.V. HEINEKEN'S N.I. BIERBROUWERIJ MU

A 277—2371

AUTO ONDERDEELN
BANDEN
OLIE ENZ
TOKO
„SELECTA“
BODJONG 80-TEL 1930
SEMARANG

Oorzaak van Asthma
In 24 uur gedood

Dank zij de ontdekking van een Amerikaan-
sche dokter, is het thans mogelijk die ver-
schrikkelijke aanvallen van verstikkende,
besauwende Asthma, die U doen hoesten en
naar adem snakken te verdrijven, door de
grondoorzaak te dooden. Geen branden van
poeders meer, weg met onderhuidse inspu-
tingen. Deze nieuwe ontdekking, Mendaco
genaamd, begint reeds in 3 minuten de oor-
saken van Asthma te bestrijden, het bloed te
zuiveren en Uwe krachten te herstellen, zoodat
U weer alles kunt eten, weer in staat bent te
werken en van het leven te genieten.
Het succes van Mendaco is zoo zeker, dat het
U gegarandeerd binnen 24 uur vrij en gemakke-
lijk moet doen ademen en Uw Asthma in 8
dagen geheel moet verdrijven, of U retourneert
de ledige verpakking, waarop U Uw geld terug
ontvangt. Koopt nog heden Mendaco bij Uwen
Apotheker. De garantie beschermt U.

Verkrijgbaar bij Apotheken en
goede Toko's.

A 265—2278

ALLEEN RECKITT'S ZAKJE BLAUW
MAAKT MIJN WASCHGOED
SNEEUWWIT

Alleen BLAUW
maakt waschgoed wit

RECKITT'S
ZAKJE BLAUW

Imp. N. V. Reiss & Co.

650—1923

N. V. KONINKLIJKE PAKETVAART MAATSCHAPPIJ
Vaarbeurten van Semarang.

Reynst 9 Nov. 9V. Cheribon en Singapore.
Sloet van de Beele 10 Nov. 10V. Soerabaia.
Van der Lijn 10 Nov. 11V. Cheribon, Batavia, Singapore en Belawan-
Deli.

Ophir 10 Nov. 1N. Batavia, Muntok, Singapore en Belawan-Deli.
Van Riebeeck 12 Nov. 9V. Cheribon en Singapore.
Plancius 13 Nov. 1N. Soerabaia.
Bandjermasin 14 Nov. 9V. Cheribon, Singapore, Penang en Bagan
Si api api.
Banjoewangi 14 Nov. 9V. Java's Noordkust, Batavia, Singkawang,
Pontianak en Pemangkat.
Gen. van Geen 14 Nov. 12M. Java's Noordkust, Batavia, Toboali, Mun-
tok, Palembang en Soengei-Gerong.
Merak 14 Nov. 1N. Batavia, Palembang en Pladjo.
Melchior Treub 15 Nov. 1N. Soerabaia, Boeleng en Makassar.

Omtrent het uur van embarkement wende men zich tijdig tot het
kantoor der K. P. M. telf. Semg. 65.

120—1119

Goede wijn behoeft geen krans...

Bols is immers een klassiek product; in eigen branderij
moutierij en distilleerderij der Erven Lucas Bols gestookt,
volgens het onvervangbare procédé uit den gildetijd.

Wie Bols drinkt,
kan gerust zijn,

Want Bols is een zuiver, vol en aromatisch graanproduct.
Waarom zoudt U riskeeren, dat men U iets anders
schenkt? U rookt ook niet telkens een andere sigaret
doch vraagt steeds om Uw eigen merk. Vraag dus,
nooit om „n klare“, maar vraag uitsluitend BOLS!

BOLS

Elken dag een glaasje!

De N. V. BORSUMIJ, Monopolie Insp. Batavia, zendt U op
aanvraag gaarne het aardig geïllustreerde boekje Z. O. G., han-
delende over Jenever in het algemeen en Bols in het bijzonder.

A 216—1931

REX-Djocja HEDENAVOND
De oerdolle Engelsche klucht.
GEORGE FORMBY in NO LIMIT
GRAND-Djocja HEDEN e.v.a.
DE GLORIEUZE Triomphale schlager
Shirley Temple in The Little Princess
LUXOR-Djocja HEDENAVOND
MUSIC FOR MADAME

831—2163

Glashandel REKO
Tawang 12 — SEMARANG —
Telef. No. 1507

Het beste en billijkste adres voor
divers glas, zooals:
Vensterglas (helder, gekleurd en
antiek).
Cathedraalglas (in een verschei-
denheid van kleuren).
AUTORUITENGLAS Triplexglas
(onversplinterbaar en vlek-vrij).
Vol spiegels.
Semi spiegels.
ZWART glas. Voor grafopschrij-
ten of reclameborden.
Geribd glas. Gewapend en onge-
wapend.
Tevens het beste en billijkste adres
voor GLAS IN LOOD, GLAS IN
KOPER of GLAS IN NIKKEL.
731—2031

VOOR
KLACHTEN
OVER DE
BEZORGING VAN ONS BLAD
n 5 u. n. m. belle men op
HVL. 547.

(N 7 u. n. m. zijn geen couranten-
loopers meer beschikbaar).

LUPINO
LANE
in
THE
LAMBETH
WALK
with
Seymour Hicks
& Sally Gray

VOOR ALLE LEEFTIJDEN.

20
duidelijke doorslagen

Dat is toch 'recht' werk,
dat vaak van veel nut kan
zijn. Met voldoende en een
doorslagpapier en een
harde rol typt men op de
IDEAL gemakkelijk 20
scherpe copieën ineens.
Overtuigt U zich en
neemt de IDEAL eens
op proef.

IMPORTEURS: G. C. T. VAN DORP & CO

KANTOOR H. J. VOOREN
Belastingconsulent
en Accountants

40—1039

576—1788

Waarom adverteeren in
DE OCEAAN POST?

OMDAT VAN DEZE SCHEEPSKRANT
OP ALLE REIZEN VAN ALLE
MAILBOOTEN VAN EN NAAR
HOLLAND AAN ALLE PASSAGIERS
TWINTIG DAGEN GRATIS
EEN NUMMER WORDT UITGEREIKT HET
HET LAATSTE RADIONIEUWS
EN VERDER GEHEEL NIEUW INHOUD
GEDURENDE VIER WEKEN
IS HET BLAD VOOR DE PASSAGIERS
(UW TOEKOMSTIGE KLANTEN)
HET EENIGE CONTACT
MET HET WERELDGEBEURN EN
BIJDT DAARNAAST EEN SCHAT
VAN LECTUUR EN ONTPANNING.

DAAROM WORDT ELK NUMMER EN DUS
ook Uw Advertentie
van A-Z gespeld!!

VRAAGT INLICHTINGEN
BU
RADIO-HOLLAND
AFD. DE OCEAAN POST TANDJONG PRIOK.

831—2163

DINSDAG EN VRIJDAG
LOC'S

LUPINO HEDENAVOND
première
IN
„Royal“
COLUMBIA'S WERELDBEROEMDE COMEDIE-SCHLAGER
THE LAMBETH
WALK

Hier komen ze: Lupino Lane, raskomiek! met „stalen snoet“...
oh pardon! met effen gezicht!
Sally Gray humoriste met „lollig snuitje“...
oh pardon! met leuk gezichtje!...
Seymour Hicks gemoedelijk en vlot, zelf als
de aristocratische Sir John!
Norah Howard „deftige hertogin“, die de la-
kens uitdeelt en „Bill uit Lambeth“ dresseert; op-
zitten en pootje geven!

oi!

Een cocktail van humor en een kluchtige satyre op het aristocra-
terige gedoe van de „High Society“, gezien door de oogen van de
al te vlotte, vrolijke lieden uit Lambeth!

De Finsche Kwestie weer Minder Dreigend

Volgens Verklaring van Tanner zou er Nieuwe Basis voor Besprekingen zijn Gevonden

Duitschland niet meer Onverschillig?

Indien Russen te Groot Ambities Hebben

Londen, 7 Nov. (Reuter). — Volgens „Radio-Paris” zijn nieuwe instructies uit Helsinki aan de Finsche delegatie te Moskou gezonden.

Naar Reuter uit Helsinki seint had Tanner Dinsdagmiddag een lang telefonisch onderhoud vanuit Moskou met Helsinki. Naar gemeld wordt, deelt Tanner de Finsche regering mede, dat een nieuwe basis voor de heropening van de Russisch-Finsche besprekingen werd gevonden.

Naar Havas uit Stockholm seint, meldt de Berlijnse correspondent van „Svenska Dagbladet” dat men in Duitse kringen ontvreden is over de wijze waarop Molotoff de Finsche kwestie behandelt.

De correspondent voegt hieraan toe, dat de onverschilligheid die Duitschland bij den aanvang van de Russisch-Finsche besprekingen voorwende toegeschreven kan worden aan het feit, dat Sovjet-Rusland toen gemakkelijker in zijn eischen was en de Duitschers hoopten dat de Finsche kwestie zonder een crisis zou worden opgelost.

Onder de huidige omstandigheden verhaart men in Duitse kringen echter, dat Duitschland niet onverschillig zou blijven wanneer Ruslands ambities na Finland ook Zweden en Noorwegen zouden treffen.

De correspondent voegt hieraan toe, dat het niet bekend is, of Duitschland in dat geval voornemens zou zijn tot een actie over te gaan.

FRANSCHES PERSSTEMMEN.

De Fransche bladen leveren commentaar op het verloop der onderhandelingen tusschen Sovjet-Rusland en Finland, aldus seint Havas uit Parijs.

Le Populaire schrijft hieromtrent: „De onderhandelingen tusschen Finland en Sovjet-Rusland zullen Woensdag worden hervat. De geruchten over een vertrek der Sovjet-Russische vloot met onbekende bestemming blijven onbevestigd. De Sovjet-Russische eischen blijven een ernstig probleem vormen, doch het lijkt ons onwaarschijnlijk dat de Finsche kwestie zonder een crisis zou worden opgelost.”

De Oorlog in China

Een Uiteenzetting der Situatie

Chungking, 7 Nov. (Reuter). — Chineseesche veldtelegrammen melden, dat terwijl in West-Shansi gevechten gaande zijn, de situatie in Zuid-Shansi gespannen wordt ten gevolge van een hevige Japansche artillerie-bombardement op Tung-kwan, een stad van strategische beteekenis aan den Lungchi-spoorweg, aan den Zuidelijken oever van de Gele Rivier.

Het Japansche bombardement, dat op 1 december van den Noordelijken oever der rivier aanving, bereikte vier dagen later een groot intensiteit. Er werden toen ruim 840 granaten door de Japanners op Tungkwan afgevuurd.

In West-Shansi hebben de Japanners een groot ingezet tegen de Chineseesche troepen die opereerden in de Lufangshan-bergen aan den Oostelijken oever van de Gele Rivier. De Japanners rukken thans op in de richting van Chihhsien, de Chineseesche basis van de troepen.

De Chineseesche troepen vermijden echter frontgevechten met de Japanners en trekken in de bergen terug. Zij hebben Chihhsien, Pukien, Taling, Hsianling en Shih-Hsien prijsgegeven. Deze plaatsen vielen den Japanners snel in handen.

Betreffende de huidige Chineesch-Japansche militaire situatie verklaarde een Chineesch militair woordvoerder hedenmiddag tijdens een persconferentie, dat de Chineseesche troepen in West-Shansi thans de Japansche verbindingen in de achterhoede bestoken, met het doel te voorkomen, dat voorraden en versterkingen der Japanners eenheden in West-Shansi zullen bereiken.

De Chinezen vertrouwen er op dat de Japanners eventueel gedwongen zullen worden terug te trekken naar den Tungpu-spoorweg.

Wat betreft de Japansche operaties in Zuid-China, ten Westen van Hankow, verklaarde de woordvoerder, dat de Japanners de Chineseesche troepen die in den driehoek ten Westen van Hankow, gevormd door de rivieren Han en Yangtze, opereerden, zullen trachten te vernietigen.

Een Japansche colonne is in Oostelijke richting uit Chienchiang opgerukt, terwijl een andere colonne uit Hankow in Westelijke richting oprukt.

De Japanners hebben Meinyang veroverd. De Chinezen voeren thans een tegenaanval uit in de buurt van deze plaats.

Britsche Uitgaven

Zullen door parlementaire commissie worden behandeld.

Londen, 7 Nov. (Reuter). — Sir John Simon maakte bekend, dat plannen bestaan tot instelling van een speciale parlementaire commissie voor nationale uitgaven, met een opdracht welke over het algemeen overeenkomt met die welke de speciale parlementaire commissie tijdens den wereldoorlog had.

De commissie zal de uitgaven welke verband houden met den oorlog, behandelen.

De Balkan-Bond

„Binnenkort een Bijeenkomst?”

Londen, 7 Nov. (Reuter). — Naar Radio-Roma verklaart, wordt van officiële zijde bevestigd dat Turkije en Griekenland overeen zijn gekomen een bijeenkomst van de leden van den Balkan-bond te houden.

Joego-Slavië heeft hieromtrent nog geen bekendmaking gepubliceerd.

Duitse Tankdivisies bij Nederland?

Nieuwe „Onthullingen” van Fransche Zijde

Brussel, 7 Nov. (Havas). — Duitse stormtroepen die in Polen hebben gestreden onder bevel van generaal Blaskowitz, zijn aan de Nederlandsche grens geconcentreerd.

Hieronder zijn talrijke tank-divisies. De Duitschers verklaren dat deze concentratie een gevolg is van het feit, dat het onmogelijk is deze troepen bij de Siegfriedlinie samen te trekken.

Naar Reuter uit Londen seint, meldt Radio-Roma dat Hitler Maandag met Göring, Von Brauchitsch en Keitel geconfereneerde.

Een ander Reuter-telegram uit Londen meldt dat van de Fransch-Luxemburgsche grens groote activiteit in de lucht bericht wordt. Verklaard wordt dat verscheidene luchtgevechten hebben plaats gehad en dat in Lotharingen luchtaalarm-sirenes werden gehoord. In den Moezel-sector is het echter betrekkelijk rustig.

Intusschen seint Reuter uit Parijs, dat volgens de „Petit Parisien” Duitse arbeiders onophoudelijk en met groote snelheid werken aan de uitbreiding der vestingwerken ten Noorden van Luxemburg.

AAN HET FRONT ALLES RUSTIG.

Naar Reuter uit Parijs seint, meldde het ochtendcommuniqué van Dinsdag dat de nacht aan het front rustig verlopen was.

Naar Transocean uit Berlijn seint, meldt een communiqué van het Duitse opperbevel, dat Dinsdag geen belangrijke acties aan het front hebben plaats gehad, behalve eenige activiteit van lichte verkenningseenheden. De activiteit der artillerie was aan beide zijden gering.

Er werden een Britsch en twee Fransche vliegtuigen neergeschoten.

Nader seint Reuter uit Parijs, dat volgens het Fransche avondcommuniqué van Dinsdag op verschillende delen van het front plaatselijke activiteit van patrouilles en artillerie viel waar te nemen.

Frankrijk en het Verre Oosten

Belangrijke Beslissingen Aanstaaende?

Shanghai, 6 Nov. (Transocean). — Plaatselijke politieke kringen leggen groote belangstelling aan den dag voor het bericht, dat de Fransche ambassadeur in China, Henry Cosme, het voornemen koestert om naar Hanoy te gaan en daarna een ontmoeting te hebben met vertegenwoordigers van de Chineseesche nationale regering in Chungking.

Algemeen wordt aangenomen, dat als gevolg van deze bijeenkomst belangrijke beslissingen zullen worden genomen met betrekking tot de toekomstige houding van Frankrijk ten opzichte van het Verre Oosten.

Halifax over het Doel van den Strijd

„Wij strijden om de Rechten van alle Volken op Nationaal Leven te Verdedigen”

„Duitschland beging opperste Eerloosheid”

Londen, 7 Nov. (Reuter). — Lord Halifax hield hedenavond een radio-rede, die hij begon met de woorden: „Wij strijden om de vrijheid te verdedigen, wij vechten voor den vrede, wij namen de uitdaging aan, teneinde onze eigen veiligheid en die van anderen te verzekeren. Wij strijden om de rechten van alle volken om te leven overeenkomstig hun eigen inzichten, te verdedigen. Dit is het antwoord op de vraag wat de werkelijke doeleinden der geallieerden tijdens de huidige worsteling zijn.”

Het moet ons vaste besluit zijn er niet slechts voor te waken dat in de toekomst niet hetzelfde onrecht wordt begaan, als Europa gedurende de laatste jaren door de Duitse agressie aanschouwde, doch wij moeten ook, voor zover dat in ons vermogen ligt, het door Duitschland aan zijn zwakkere naburen achtervolgens aangebrachte nadeel hers'ellen.”

De Britsche minister van Buitenlandse Zaken zeide te voorzien dat de tijd wel eens zou kunnen aanbreken dat Engeland zou moeten vechten voor het bestaan van het Britsche Gemeenbest.

Zinspelende op zijn indertijd te Chatham-house gehouden rede, zeide Lord Halifax dat de toon door hem gekoesterde hoop, dat een oorlog op eerlijke wijze zou kunnen worden vermeden, werd verijdeld. „Wanneer men zich tegenover kwade dingen gesteld ziet, kunnen slechts twee wegen ge-

Mensch en dier houden in de Fransche loopgraven de wacht voor het vaderland. De honden hebben reeds in den wereldoorlog groote diensten bewezen bij het overbrengen van berichten en het doen van opsporingen. Ook thans heeft onze trouwachtige viervoeter weer zijn plaats in de frontlinie gekregen.

Ironische commentaren op Molotoffs Rede

Rede was Bevestiging van Veronderstelling dat Moskou Berlijn niet zal Helpen

„Rusland wenscht slechts Vrede”

Moskou, 7 Nov. (Transocean). — Maarschalk Worosjiloff, opperbevelhebber van het Rode leger, gaf ter gelegenheid van den 22sten verjaardag van de Russische October-revolutie een dagorder uit, waarin hij met nadruk verklaarde dat het Sovjet-Russische leger thans zelfs sterker is dan verleden jaar en dat de bevrijding van de Wit-Russen en Oekraïners van de Poolse heerschappij een zeer duidelijke demonstratie is geweest van de kracht en de hoge militaire bekwaamheid van het Rode leger.

„Nu, evenals altijd tevoren, wenscht Sovjet-Rusland den vrede”, verklaarde de maarschalk, „doch het slaat terzelfder tijd den ingewikkelden internationalen toestand zeer nauwlettend gade. Het Russische volk is zich er zeer goed van bewust, wie zijn vrienden en wie zijn vijanden zijn. Engeland en Frankrijk, die verantwoordelijk zijn voor den huidige Europeeschen oorlog, vertoonen geen geneigtheid om vrede te sluiten en zij trachten met alle hun ten dienste staande middelen den oorlog tot andere landen uit te breiden.”

Tenslotte verklaarde maarschalk Worosjiloff in zijn dagorder nog dat de Sovjet-Unie met alle haar ten dienste staande middelen pogingen, om den vrede te herstellen, zal steunen. „De volken van alle landen behoeven den vrede zeer sterk.”

DUITSCHES BEWONDERING.

Voor de eerste maal in de geschiedenis glimlachte de Duitse militaire attaché te Moskou, toen de Sovjet-Russische tanks ter gelegenheid van de jaarlijkse militaire parade ter herdenking van de Russische revolutie Dinsdagochtend op het Rode plein voorbij raddelen, aldus seint Havas uit Moskou.

De parade werd mede bijgewoond door de twintig nog te Moskou gebleven leden der Duitse handelsdelegatie en de gehele staf van de Duitse ambassade. De Duitschers gaven aan hun bewondering voor het militaire schouwspel uit door woorden als „wonderlijk, entzickend”. Het geweldige portret van Ernst Thälmann, dat later, met de afbeeldingen van andere vooraanstaande communistische leiders, door de straten van Moskou werd gedragen, werd door de Duitschers, die te zeer door het militaire schouwspel in beslag waren genomen, om zich door dergelijke kleinheden te laten afleiden, met gelijkmoedigheid aanschouwd.

DE REDE VAN MOLOTOFF.

Naar Reuter uit Londen seint, beschrijft de Daily Telegraph de herbevestiging van Ruslands neutraliteit, die door Molotoff in zijn rede voor den Oppersten Sovjet werd gegeven en zijn verklaring, dat de Sovjet-Unie zich zou verzetten tegen alle pogingen om te worden meegesleurd in den oorlog, als een „verzekering, die bij zijn in deze geschillen. Eerder zal hij zich afzijdig houden, in de wildernis rondwaken en wachten op een beteren dag.”

De Daily Mail verklaart: „Hitler had nog een paar trappen van zijn vriend Stalin in ontvangst te nemen, Duitschlands hoop op een militair bondgenootschap met Rusland is thans voor goed vernietigd.”

De diplomatieke correspondent van de Daily Herald merkt op, dat Molotoff Duitschland, Engeland en Frankrijk als „imperialistische kapitalistische mogendheden” over een kam heeft geschoren en dat het manifest van de Derde Internationale de Duitse regering in een adem met de regeringen van Engeland en Frankrijk veroordeelt.

De correspondent voegt hieraan toe: „Het ziet er naar uit alsof de Sovjet-Unie haar houding opnieuw in beschouwing heeft genomen en alsof de samenwerking met het nationaal-socialistische Duitschland niet langer de „lynchpin” vormt van de Sovjet-Russische politiek.”

Naar Havas nog uit Londen meldt schrijft de diplomatieke redacteur van de Daily Mail: „Het doel van Molotoffs politieke rede schijnt tweeledig te zijn.

In de eerste plaats is de toespraak erop berekend de wereld-opinie in verwarrring te brengen, door een rookgordijn van de uit haar graf herrezen communistische leerstelling te scheppen, waarachter Stalin zijn werk, staande uit het verwezenlijken van nieuwe Russische veroveringen — waar-schijnlijk op den Balkan — kan voortzetten.

Het tweede, duidelijker zichtbare doel van Molotoffs rede is een verbetering te brengen in de meening der communisten in het buitenland, die overal een ernstigen terugslag ondervond tengevolge van de openlijke agressie en imperialistische politiek, door de Sovjet-Russische regering in het Oostzee-gebied gevolgd.”

FRANSCHES MEENING.

Havas meldt uit Parijs, dat de rede van Molotoff in diplomatieke kringen aldaar wordt beschouwd als communistische propaganda, doch men wijst erop, dat zij ook verscheidene belangwekkende punten bevat.

In de eerste plaats wees Molotoff op het historische verleden van Rusland en verklaart hiermede dus, dat de Sovjet-Russische buitenlandse politiek ten nauwste verbonden is met de vroegere Russische imperialistische politiek.

Voorts verklaart Molotoff, dat patriotisme en communisme hetzelfde zijn en dat de door Rusland gevoerde „vredepolitiek” niet zal worden gewijzigd, waaruit wordt afgeleid, dat Rusland Duitschland geen militair steun zal verleenen.

Dan doet Molotoff in zijn rede verder een aanval op de Britsche en Fransche koloniale bezittingen, waarmede bevestigd wordt, dat zowel Duitschland als Sovjet-Rusland ernaar streven een deel van de Britsche en Fransche koloniale rijken te bemachtigen.

Het Pact met Turkije

Von Papen wil er Meer van Hooren

Ankara, 7 Nov. (Havas). — Op voorstel van den Turkschen minister van Buitenlandse Zaken besloot de nationale vergadering, dat het Britsch-Fransch-Turksch verdrag aan een gezamenlijke bijeenkomst van de commissies voor buitenlandse aangelegenheden en voor de nationale defensie zal worden voorgelegd, opdat de besprekingen zoo spoedig mogelijk zullen kunnen beginnen.

Naar Reuter uit Istanboel seint, is Von Papen na een afwezigheid van drie weken uit Berlijn te Istanboel teruggekeerd. Men verwachtte dat hij nog Dinsdagavond naar Ankara zou vertrekken voor het aanhooren van de verklaring van den Turkschen minister van Buitenlandse Zaken Saracoglu ten aanzien van de buitenlandse aangelegenheden. Men weet, dat Saracoglu deze verklaring zal doen ter gelegenheid van de ratificatie van het Turksche pact met de geallieerden door het parlement.

Verwacht wordt, dat Saracoglu Molotoffs recente zinspelingen op Turkije zal beantwoorden.

Een Kink in den Kabel

Cordell Hull tegen omzetting neutraleitswet.

Washington, 7 Nov. (Reuter). — De goedkeuring van de maritieme commissie voor het onder de Panameesche vlag brengen van een aantal schepen der United States Lines, werd opgeschort in verband met verzet van minister Cordell Hull hier tegen.

De minister meent nl. dat de onaantastbaarheid van de neutraliteitswet daardoor zou worden aangetast.

Nog een Verklaring van Gandhi

„Congres stelde geen totalitaire Eischen.”

Wardha, 6 Nov. (Reuter). — In een heden door Gandhi uitgegeven verklaring dringt deze aan op de verkiezing van een constituerende vergadering, die een grondwet zal opstellen voor de toekomstige regering van Britsch-Indië. In zijn verklaring zegt Gandhi, dat een verkeerde voorstelling der feiten wordt gegeven, door te beweren dat de eischen van het Congres van totalitaire aard zijn. Het Congres had opzettelijk het gebruik van geweld verworpen.

In zijn verklaring beweert Gandhi verder, dat de geschillen tusschen de Mohammedanen en de Hindoes door de Britsche regering werden benut om Britsch-Indië's aspiraties te verijdelen. Hij voegde hieraan toe, dat het Congres nimmer partij zal zijn in deze geschillen. Eerder zal hij zich afzijdig houden, in de wildernis rondwaken en wachten op een beteren dag.

Van Dag tot Dag.

OPNIEUW doen geruchten de ronde over Duitse troepenconcentraties aan Nederlands grenzen. Deze concentraties zouden thans bestaan uit Duitse stormtroepen die in Polen hebben gestreden. Voor het meerendeel zou het hier tank-divisies betreffen.

Nog onlangs wisten berichten van geallieerde zijde te vertellen dat de Duitschers achttien divisies aan de Nederlandsche grens zouden hebben geconcentreerd zoodat geveesd moest worden voor een inval in Holland. De steeds opnieuw verspreide geruchten van dezen aard vermochten toen echter slechts weinig indruk te maken, zoodat men thans weer iets nieuws verzint: concentratie van tank-divisies. Daaruit zou de offensieve bedoeling der Duitschers tegenover Nederland moeten blijken.

Het Fransche telegram, dat het bovenstaande vermeldt, wordt besloten met de mededeeling, dat volgens de Duitschers deze concentratie een gevolg zou zijn van de onmogelijkheid om de tank-divisies bij de Siegfriedlinie samen te trekken.

De Duitschers zouden dus hebben toegegeven, dat zij offensieve troepen in de buurt van Nederland hebben geconcentreerd. Indien dat zoo is, dan moet men echter in de eerste plaats bedenken dat het inderdaad voor de Duitschers onmogelijk is alle troepen welke voor het Westfront noodig zouden kunnen zijn, aan het betrekkelijk smalle front samen te trekken, zoodat men noodzakelijkerwijs, niet alleen achter dit front, doch ook aan de flanken troepen moet bijbrengen, wil men ze steeds bij de hand hebben.

Meer aandacht verdient intusschen naar onze meening nog steeds de Finsch-Russische kwestie.

Tanner, een lid van de Finsche delegatie, heeft gisteren vanuit Moskou een langdurig telefonisch onderhoud met Helsinki gehad, waarbij hij zou hebben verklaard, dat een nieuwe basis voor de heropening van de besprekingen gevonden werd. Welke basis, wordt niet onthuld, doch het schijnt dat de situatie weer eenigszins beter is geworden.

Intusschen zou men zich thans in Duitse kringen niet alleen ongerust maken over Ruslands voornemens ten aanzien van Finland, doch moet men er zelfs bepaald boos zijn. Aanvankelijk heeft Berlijn onverschilligheid voorgewend in de Finsche kwestie, omdat het hoopte dat de zaak zonder crisis tot een goed einde zou worden gebracht. Thans meent men echter dat Duitschland niet onverschillig kan blijven. Indien de Russische ambities na Finland ook Noorwegen en Zweden zouden treffen. Volgens een Zweedsch persbericht is het echter niet bekend of Berlijn in dat geval tot een actie zou overgaan.

Voor het overige vermelden de telegrammen van heden wederom niets belangrijks.

Het Recht tot Informatie.

De Ontwerp-Ordonnantie door het College van Gedelegeerden z.h.s. Aangenomen.

Informatie bij Ondergeschikten Onsympathiek.

Het Bank-Geheim.

In de gisteren gehouden vergadering van het college van gedelegeerden is behandeld de ontwerp-ordonnantie inzake het inlichtingenrecht ten behoeve van de staatsmobilisatie-voorbereiding.

De heer De Villeneuve heeft met genoegen in de memorie van antwoord gelezen, dat bij het inwinnen van inlichtingen zoveel mogelijk bij ambtelijke instanties zal worden begonnen. Het lijkt spreker inmiddels gewenscht, dat ten deze zoveel mogelijk centraal gewerkt wordt en waar zulks eenigszins mogelijk is, het Centraal Kantoor voor de Statistiek wordt ingeschakeld.

Overgaande tot een bespreking van de artikelen wijst spr. er verder op, dat het hem ook na hetgeen daarover in de M.v.A. is gezegd, niet duidelijk is, waarom de gewestelijke bestuurs- en departementshoofden moeten worden met het voorzitter van den Staatsmobilisatie- en departementshoofden. Spr. heeft voorts bezwaar tegen het inwinnen van inlichtingen van ondergeschikten.

De heer Kerstens heeft in de M.v.A. gelezen, dat de vrijstelling van de banken van de verplichting tot het verstrekken van inlichtingen voor namelijk gemotiveerd wordt door de concordantie met de Nederlandsche wetgeving. Spr. erkent, dat hij hier niet de plaats is om de kwestie van het bankgeheim te stellen. Hij vraagt echter wel een nadere precisering van hetgeen de regering verstaat onder den term „uitoefening van het bankgeheim“. Van zijn kant wil hij preciseren, dat hij zou willen weten, of de regering er geen belang bij heeft te weten, welke industrieën gefinancierd of niet gefinancierd worden, hoe het daarmede gaat enz. In elk geval acht spr. het van belang, dat ook de financiële krachten van het land zoo goed mogelijk bewaakt worden.

De heer Soetardjo vraagt, of de regering onder het begrip „instellingen“ ook wenscht te doen vallen de verenigingen, die op sociaal of politiek gebied werken dan wel zich op het terrein van de vakactie bewegen.

De heer Leunissen, acht de redactie van den aard der inlichtingen, die kunnen worden gevraagd, ook na de verschijning van de M.v.A. niet voldoende. Men kan toch wel een omschrijving geven zonder de vragen zelf te vermelden.

Spr. vraagt verder, wat er tegen is om in de ordonnantie vast te leggen, dat de ambtenaren, die gegevens komen verzamelen, verplicht zijn om hun machtiging te toonen.

Tenslotte voelt hij ook bezwaren tegen de verplichting van ondergeschikten om desgevraagd gegevens te verstrekken. Tegenover die verplichting stelde de regering in elk geval een waarborg, dat hen vrijwaart tegen mogelijke moeilijkheden, waarin zij tengevolge daarvan zouden kunnen geraken.

De heer Verboon betreurt het, dat in een belangrijke kwestie als deze de M.v.A. zoo laat ontvangen is, terwijl zij bovendien nog vergezeld is van een nota van wijzigingen met een duizelingwekkend aantal wijzigingen.

Overgens sluit spr. zich aan bij het ootog van den heer De Villeneuve over het zooveel mogelijk inschakelen van de C. K. S.

HET REGERINGSANTWOORD.

Het woord is aan den regerings-gemachtigde voor de staatsmobilisatie, luitenant-generaal Bakker.

Spr. begint met de verklaring, dat de gedachte om de C. K. S. zooveel mogelijk in te schakelen bij de voorbereiding en de opzet van het ontwerp steeds heeft voorgezet.

Wat het inschakelen van de gewestelijke bestuurs- en departementshoofden betreft, het is mogelijk, dat bij de voorbereiding der staatsmobilisatie bepaalde onderdelen regionaal bewerkt moeten worden. De centrale gedachte blijft daardoor onaangestast. Overigens wijst spr. erop, dat de hoofden van gewestelijke bestuursrechtstreeks onder den G. G. staan.

Het denkbeeld om ook aan ondergeschikten inlichtingen te vragen is ook de regering niet sympathiek, hetgeen inhoudt, dat zij daar niet anders dan in de noodzakelijkste gevallen toe zal overgaan. Doch het kan noodig zijn. De mogelijkheid, dat bedoelde ondergeschikten in een moeilijke positie zouden geraken, acht spr. niet groot. Zij hebben toch te maken met een lichaam van hoog gezag als de Staatsmobilisatie, die eventueel zou worden ingeschakeld als beroepsinstantie, terwijl de opdrachten bovendien van den Landvoogd zelf uitgaan. Bovendien ligt in de bepaling zelve een preventieve beteekenis. Hoe ongaarne zij er ook gebruik van maken zal, toch zou de regering het daarom onjuist achten, indien de mogelijkheid zou worden afgesneden.

Wat de vrijstelling van de banken betreft, daarbij heeft dezelfde gedachte voorgezet als vervat is in de M.v. T. op 't Nederlandsche wetontwerp, namelijk, dat het niet gewenscht moet worden geacht van de banken inlichtingen te vragen, die haar door haar cliënten zijn verstrekt. Dit zegt intusschen niet, dat elk contact met de banken onmogelijk is.

(De heer Van Helsdingen: Ook met de cultuurbanken?)

De Regerings-gemachtigde antwoordt hierop bevestigend, doch wijst erop, dat de kwestie der bewaking van 's lands financiële krachten eigenlijk buiten de ordonnantie valt. Overigens kan de regering toch altijd ingelicht blijven over financiële aangelegenheden, b.v. via de ondernemingen.

Wat de kwestie der verenigingen betreft, bij de overweging van het inlichtingenrecht, is niet gedacht aan vakverenigingen en politieke verenigingen. Ten aanzien van verenigingen op het gebied van sociale zorg staat de zaak natuurlijk eenigszins anders.

In antwoord op het betoog van den heer Leunissen geeft spr. verder een uiteenzetting van de praktische werking der ordonnantie en verklaart op grond daarvan, dat de formulering van den aard der inlichtingen moet blijven bij de rechtstreekse uitvoerders, i.e. de departementdirecteuren, die daarvoor hun organisatie beschikbaar hebben. Het centraal gezag verstrekt slechts de opdracht.

De kwestie van de machtiging is reeds in de ordonnantie geregeld. Bovendien is in de M.v.A. reeds vastgesteld, dat eenieder van wien inlichtingen verzocht worden, het recht heeft van de betrokken ambtenaren te eischen dat zij zich legitimeeren, in verband waarmede dezen dan ook een afschrift van de opdracht of machtiging zal worden verstrekt. Dit bij elkaar genomen acht de Regering voldoende waarborg.

DE TWEEDE TERMIJN.

De heer De Villeneuve zegt, in tweeden termijn sprekend, dat hij is gerustgesteld met betrekking tot de kwestie van het hooren van ondergeschikten. Hij is alleen nog niet overtuigd ten aanzien van de inschakeling van de gewestelijke bestuurs- en departementshoofden. Spr. vraagt verder, of er nog uitvoeringsvoorschriften noodig zijn.

De heer Kerstens is niet bevredigd. De financiële krachten van het land zijn van groot belang ook ten behoeve van de staatsmobilisatie. Hij begrijpt daarom niet, dat de banken zulk een uitzonderlijke en bevoorrechte positie krijgen. Het kan toch van belang zijn om te weten, welke creditcapaciteit zij hebben en of zij de haar toevertrouwde gelden niet in onafse buitenlandse belangen belegd hebben. (De heer De Villeneuve: Dat is een kwestie van bankpolitiek). De heer Kerstens: Daar gaat het juist precies om. Spr. eindigt zijn betoog met de regering de categorische vraag te stellen, of zij de bevoegdheid heeft aan de banken gegevens te vragen over haar creditcapaciteit, de belegging, de beschikbaarheid van kapitaal voor het financieren van bepaalde ondernemingen o.d. ten behoeve van de voorbereiding der staatsmobilisatie.

De heer Soetardjo dankt de regering voor haar antwoord op zijn vraag.

De heer Leunissen vraagt, of de regering toch niet een toezegging wil doen inzake de verplichting van ondergeschikten om inlichtingen te verstrekken, namelijk dat zij zal waarborgen, dat zij daardoor niet in moeilijkheden zullen geraken. Ook op andere punten is spr. niet ten volle bevredigd.

De regerings-gemachtigde, luitenant-generaal Bakker, verklaart, dat de behoefte aan uitvoeringsvoorschriften niet is gevoeld. Er wordt gewerkt op advies van den Staatsmobilisatie- en op de besluiten van den G. G.

Wat de banken betreft, de bevoegdheden, door den heer Kerstens genoemd, heeft de Staatsmobilisatie niet, doch de vraag valt buiten het bestek dezer ordonnantie. (De heer Kerstens protesteert). Men richtte haar dan ook tot de regering, maar in een andere instantie. (De heer Blaauw: Neen, tot den ordonnantie-wetgever. De heer Kerstens: Juist). Spr. eindigt met den heer Leunissen de door hem gevraagde toezegging te doen.

De heer Kerstens verkrijgt nog het woord om zijn stem te motiveren. Hij kan niet accepteren, dat de regering hem verwijst naar een andere instantie dan deze. Hij blijft het onbegrijpelijk vinden, waarom de banken zulk een uitzonderlijke en bevoorrechte positie moeten innemen. Spr. heeft gemeend, dat het hier juist de plaats is om daarover te spreken en handhaaft deze meening. Hij zal nu wel voorstemmen, doch onder afkeuring, dat de regering niet het beginsel van „gelijke monniken, gelijke kappen“ heeft oegepast. De ontwerp-ordonnantie wordt hierna zonder hoofdlijke stemming aangenomen.

Inlandsche Hulponderwijzers.

Twintigste congres te Bandung.

Ter gelegenheid van haar 20ste congres hield de vereniging van Inlandsche hulponderwijzers, de (Persatoean) Goeroe (B)antoe Zaterdagavond j.l. een drukke receptie in het gebouw van de „Himpunan Soedara“ te Bandung.

Tijdens het congres bracht de voorzitter van het hoofdbestuur, de heer Joedawinata, verslag uit over het afgelopen jaar. Spr. maakte bekend, dat het aantal scholen van de P. G. B. weer is toegenomen. De vereniging bezit thans 4 gesubsidieerde in 19 orgesubsidieerde H. I. S.-en, 4 schakelscholen, 2 standaard scholen (gesubsidieerd), 2 Muloscholen (ongesubs.), 1 H. I. K. en 1 handelschuleus.

Spr. betuigde zijn erkentelijkheid jegens den directeur van het Departement van O. en E. en de inspectie-ambtenaren voor de ondervonden medewerking in het afgelopen jaar. In het bijzonder was hij den inspecteur voor het Inlandsch onderwijs in West-Java dankbaar; dank zij den steun van dezen inspecteur zijn thans alle wachters, die tot het ressort van West-Java behooren, in actieven dienst opgenomen.

Vervolgens besprak spr. de reis, die hij naar Nederland had ondernomen, onder meer om het lot te bespreken van de 1000 hulponderwijzers die ontslagen waren als gevolg van de omzetting van de Inlandsche scholen in vervolg- en volksdessa scholen. Spr. was vol lof over de ontvangst bij den minister van Koloniën.

Spr. hoopte, dat de reis spoedig tastbare resultaten zal opleveren.

Dr. Ir. H. Wortman†

Plechtige teraardbeëijelling te Amersfoort.

Een kranen van de Zuiderzeewerken als laatste hulde.

Groot was de belangstelling 24 October op de Oude Algemeene Begraafplaats in het plantsoen te Amersfoort bij de teraardbeëijelling van het stoffelijk overschot van Dr. Ir. H. Wortman, in leven oud-inspecteur-generaal van den Rijkswaterstaat en oud-directeur-generaal der Zuiderzeewerken.

In den eenvoudigen rouwtoestel waren meegenomen Ir. V. J. P. de Bloq van Kuffeler, hoofdinspecteur-directeur van den Rijkswaterstaat belast met de uitvoering der Zuiderzeewerken, de oud-gezagdr. Hendrik P. Muller van Werendycke en de heeren V. Noest uit Wassenaar en H. Hubers uit Amersfoort. Een kranen van de Zuiderzeewerken was aanwezig als laatste hulde aan den man, die van den aanvang af gedurende tien jaren den grootschen arbeid der Zuiderzeereguleering leidde.

Onder de belangstellenden bevonden zich de minister van Waterstaat, Ir. J. W. Albar, de oud-ministers van Waterstaat Ir. A. A. H. W. König en Ir. C. C. A. van Lidth de Jeude, laatste genoemde tevens als voorzitter van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, de hoogleraren Ir. W. Thiery en Ir. J. T. Thijss, hoofdinspecteur der Zuiderzeewerken, Ir. J. P. van Vliening, directeur-generaal van den Rijkswaterstaat, dr. Ir. J. A. Ringers, oud-directeur-generaal van den Rijkswaterstaat, Ir. W. H. Brinkhorst, Ir. P. J. van Voorst Vader, Ir. M. B. W. des Tombes en Ir. J. F. Schönfeld, Ir. J. H. Telders, president van de Maatschappij tot Uitvoering der Zuiderzeewerken, Ir. J. Lely, directeur van de maatschappij, Ir. W. C. G. Gellinek, oud-inspecteur-generaal van den Rijkswaterstaat, dr. Ir. G. W. van Heukelom, oud-cher van dienst van de Nederlandsche Spoorwegen en tal van anderen.

De oudste leden van het personeel der Zuiderzeewerken onder leiding van Ir. J. F. R. van der Wall, droegen de lijkkraan. Aan de groeve nam Ir. C. P. P. de Bloq van Kuffeler het woord. Spr. gaf uiting aan zijn grooten eerbied en waardering voor al hetgeen Dr. Wortman voor ons land is geweest.

Wortman was een bekwaam ingenieur die met groote rust en degelijkheid werkte, een man van onkreukbare eerlijkheid, die bij al zijn medewerkers de liefde voor hun arbeid wist op te wekken. Dat Lely juist heeft gezien door hem met de leiding te belasten, is wel gebleken door de succesvolle uitvoering van dit werk.

Daarna sprak dr. G. Prins, uit 's-Gravenhage, enkele woorden van dank als vriend.

De heer M. de Roon uit Drumpt sloot de plechtigheid.

Verenigingswezen.

Het nieuwe gebouw van Pascoendan.

Het hoofdbestuur van de vereniging „Pascoendan“ is voornemens het nieuwe gebouw van de „Sipatahoenan“ te Bandung in te wijden op Zaterdagavond 2 December a.s.

Tegelijkertijd zal een conferentie worden gehouden tusschen het hoofdbestuur der Vereniging en de afdelingsbesturen. Als onderwerp zullen o.a. worden voorgebracht: 1. Herorientatie (centralisatie), „Bale Pamoelangan Pascoendan“ (afd. Onderwijs), 2. Rapportcommissie „Soenda Sawawa“ (jeugdorganisatie), 3. Omzetting Bank „Pascoendan“ in „Inlandsche Maatschappij op Aandeelen, (I.M.A.) en 4. Bespreking v/d Actie v/d „Gaboebangan Politik Indonesia“ („Gap“) in verband met de Europeesche situatie.

Korte Berichten.

De Australië-lijn.

Naar A.N.P.-Aneta uit Batavia isint, is de PK-AFO heden uit Den Pasar vertrokken.

Overname van onderneming.

Orze correspondent te Malang meldt: De onderneming „Pacouda-Zuid“ in Zuid-Banjoewangi, tot dusverre geëxploiteerd door de N. V. Cultuurmaatschappij Pacouda, werd overgenomen door de N. V. Rubber Cultuur Mij. „Kendeng Lemboe“, meldt de „Ind. Cri“. De onderneming „Pacouda-Zuid“ zal voortaan geëxploiteerd worden als afdeling van de onderneming „Soengei Lemboe“ van laatste genoemde maatschappij, onder beheer van den administrateur van „Soengei Lemboe“ den heer R. P. Metzker.

Officiële berichten.

Bij gouvernementsbesluit is aantekening gehouden van de mededeeling van den Apostolisch Prefect van Benkoen, dat het Bestuur der Apostolische Prefectuur van Benkoen voor den duur van de afwezigheid van den Apostolisch Prefect, de Hoogerewaard Heer H. M. Mekkelhoit, gerekend van 9 October 1939, wordt waargenomen door den eervoorzitter heer H. J. D. van Oort, Roomsche Katholieke geestelijke van den 3den rang met den titel van Pastoor van Tandjong Karang.

Bij gouvernementsbesluit is de Gouverneur van Oost-Java uitgenoodigd om den eervoorzitter heer H. W. Wessels, van buitenlandsche verlot teruggekeerd, landelijke hulprijder, buiten bezwaar van den lande te Kediri, die kerkelijk benoemd is tot hulprijder buiten bezwaar van den lande te Paree, te erkennen in de hem opgedragen kerkelijke bediening.

Bij gouvernementsbesluit is de Gouverneur van Midden-Java idem inzake de eervoorzitter heeren P. C. Pollman en M. H. M. van der Bercken, kerkelijk benoemd tot hulprijder buiten bezwaar van den lande te resp Oengaran en Mertojoedan.

Bij gouvernementsbesluit is de Gouverneur van Jogjakarta idem inzake den eervoorzitter heer J. E. M. van Niekerc, benoemd tot hulprijder buiten bezwaar van den lande te Jogjakarta.

Bij gouvernementsbesluit zijn vastgesteld nieuwe „Voorchriften betreffende het personeel der Koninklijke Marine-reserve in Nederlandsch-Indië“.

Bij gouvernementsbesluit zijn de residenties Atjeh en Onderhoorigheden, Tapanoei en Zunder en Oosterafdeling van Borneo aangewezen als gebiedsdeelen, waarop de „Teeltwang-ordonnantie 1939“ van toepassing is.

Krijgsraad-vonnissen.

Bij vonnis van den krijgsraad te Soerabaja, is de belagde E. J. K. J. stoker 2de kl. aan boord van Hr. Ms. „De Ruyter“, wegens valsheid in geschrifte veroordeeld tot 2 weken gevangenisstraf, en de belagde P. S. stoker 1ste kl. bij de M.K.O. aldaar, wegens valsheid in geschrifte op hem rustende verplichting niet nakomen, en „deserte“, veroordeeld tot 3 maanden gevangenisstraf.

Examens.

Rechtshoogeschool. Geslaagd voor het candidaats-examen tweede gedeelte de heer M. Prawoto Mangkossamito.

MIDDEN EN OOST-JAVA.

Landbouw in Banjoemas.

Matige padi oogsten.

Aan het verslag van den oogst, stand en oogstverwachtingen der Inlandsche Landbouwgewassen in de residentie Banjoemas over de maand September 1939 ontleenen wij de volgende bijzonderheden:

Weersgesteldheid.

De in de 2de helft van Augustus zeer laat ingezette Oostmoesson hield in verslagmaand aan. De regenval was over het algemeen zelfs onder het veeljarig gemiddelde.

Zeer gunstig was deze droogte voor de uitzuring van de zware sawahgronden in het Zuidelijk deel van deze residentie.

Eenjarige gewassen.

Padi sawah. In Augustus werden ± 40.000 ha geoogst; in September een kleinere oppervlakte en wel hoofdzakelijk in de Noordelijke bevoierbare districten. De opbrengsten waren gemiddeld bevredigend, hoewel eenige qha onder het normaal.

Allerwege waren de landbouwers bezig met de grondbewerking en de aanleg van kwekbedden voor den komenden Westmoesson-aanplant. In de van regen afhankelijke districten kon de grondbewerking nog geen voortgang vinden in verband met het droge weer. Deze droogte is echter voor de zware gronden zeer gunstig en feitelijk noodzakelijk, willen de komende aanplantingen niet opnieuw in sterke mate door wortelrot worden aangetast.

Maïs. In de verslagmaand werd niet veel geoogst. De stand van den aanplant was over het algemeen goed.

Cassave. De geogste oppervlakten waren in de 2 laatste maanden kleiner dan in 1938.

De biplant en de stand van den aanplant (± 20.000 ha) waren normaal.

Aardnoten. Door het abnormaal natte weer van de voorafgaande maanden was de aanplant in dit jaar kleiner dan gewoonlijk. De opbrengsten zijn echter geleidelijk verbeterd, dank zij het droge weer in Augustus en September.

Kedele. Dit gewas werd in de laatste maanden belangrijker minder dan in de overeenkomstige maanden van 1938 aangeplant. De aanplant, ter grootte van ± 700 ha vertoonde een bevredigende stand; de oogstverwachtingen hiervan zijn gunstig.

Tabaak. In Augustus en September werden in het regentschap Bandjarnegara ± 2500 na tabak aangeplant. Het droge weer was gunstig voor de kwaliteit en de bereiding van het product („garangan“ tabak). De gewone Inlandsche tabak (pépan) bracht — voor zoover niet misluk — weinig op.

De voor export bestemde tabak in het Slametgebied (v.n.) in het regentschap Poerbolingo) vertoonde een ongunstige stand. De eerste geplante complexen stonden er matig bij, de later geplante veel beter.

Lombok. De Lombok besar uit het Slametgebied zag er door het drogere weer goed uit. De jongere aanplantingen werden met Z. A. gemak. De dienst verkocht hier voor in September ruim 1000 kg. Dit gewas werd vrij veel op afgeogste rietvelden bijgeplant (tot ± medio September). De oogstverwachtingen van dit handelsgewas zijn gunstig.

Vruchtboomt. De mangga-oogst was nog gering. De bloei en vruchtzetting waren in Augustus en September zeer goed. De opbrengsten aan kedondong, salak, djamboe kaget, peté en djengkol waren normaal.

De stand van de meeste vruchtboomsoorten was beter dan in Augustus.

Passerprizen.

De prijzen van padi en bras gaven vroegtijdig stijgingen te zijn, als gevolg van de atlopende oogsten, de matige oogstresultaten, terwijl ook de internationale toestand op directe en indirecte wijze van invloed was. Eerste kwaliteit padi deed te Poerwokerto ± f 3,0, te Kroja ± f 3,50, te Bandjarnegara ± f 3,— per q. De brasprizen liepen voor eerste kwaliteit uiteen van f 6,75 tot f 7,50.

Ilde kwaliteit deed f 5,50 tot f 6,50. De maïsprizen stegen plaatselijk, o.a. in het regentschap Bandjarnegara en wel met ± f 1,— per q.

De cassaveprizen liepen eveneens op tot ± f 1,25 per 100 kg. geschilde wortels (aan de fabriek).

De prijzen van arachis en kedele bleven nagenoeg constant.

De klapperprizen fluctueerde, doch eindigde tenslotte weer op ± f 1,20 per 100 noten, behalve in het Serajoedal, waar de prijs op ultimo September ± f 0,80 bedroeg.

Ook de copraprijzen wisten zich na een daling in de eerste maand heft te herstellen.

Klapperzuiker constant: ± f 4,50 per q.

De prijzen voor garangan-tabak waren vast: ± f 7,50 per rigen (± 5 kati) voor 3de kwaliteit.

Lombok besar f 6,— tot f 7,50 per q.

Salatiga.

GEMEENTERAADSVERKIEZING.

Onder voorzitterschap van den fd. burgemeester, den heer H. E. Termelen, kwam het stemkantoort Dinsdagavond in het stadsgemeentehuis in vergadering bijeen, ten einde na te gaan, wie de opengevallen plaats ontstaan door het bedanken als lid van den naar Modjokerto overgeplaatsten heer G. A. Calicher zou innemen. De heer J. H. Doeve, sectie-opzichter bij den provincialen waterstaatsdienst afdeling „Serang“, behaalde het gekwotient en werd als lid verkozen verkleard. Het gaat hier om een zetel van het I.E.V.

HOOG BEZOEK.

Z. H. de Mangko Nagoro en gemalin, de Raote Timoor, en dochter G. B. R. A. Siti Noeroel, brachten gistermorgen een bezoek aan den oud-majoor der Chinezen Be Kwat Koen in zijn woning „Marie Louise“. Ongeveer een uur werd aldaar verbleven, waarna het hooge gezelschap zijn reis verder voortzette. In het gevolg reed een auto mee.

BIOSCOOP-AGENDA.

Woensdag: Peter Lorre in „Mr. Motto neemt een kans“.

Donderdag t/m Zaterdag: Lane Sisters in „Vier Dochters“.

Jogjakarta.

JOGJA'S LUCHTBESEMERING.

Onze medewerker te Jogja meldt dat morgen in den loop van den ochtend door den Jogjischen Luchtbeschermingsdienst proeven zullen worden genomen met de sirenes.

Aan het publiek wordt verzocht op deze oefeningen acht te slaan aangezien later vragenlijsten zullen worden verzonden, waarop het publiek op- en aanmerkingen kan kenbaar maken.

Pekalongan.

MOOI POLITIE-SUCCES.

Een logé van een der plaatselijke Europ. hotels, die op een nacht beoorlijk wat alcohol had gebruikt, kwam 's ochtends tot de ontdekking dat hij een enveloppe met een inhoud van f 1600.— (een bankje van duizend en zes van honderd) kwijt was.

De politie werd ingeschakeld en het gelukte haar de hand te leggen op den onoorlijk vinder, een oude bediende van het hotel.

Van het geld heeft de vinder ruim f 500, verdobdeld en voor andere doeleinden gebruikt. Op de rest heeft de politie beslag weten te leggen, natuurlijk zeer tot verheugenis van den eigenaar.

NACHTELIJK BEZOEK.

Dezer dagen heeft de stadskampioen Krapak gewapend nachtelijk bezoek gehad. Twee huizen in deze kampong werden achtereenvolgens door ongere elementen binnengedrongen. In het eerste huis hadden deze succes, maar in het tweede was men direct paraat en bond den strijd aan tegen het geboefte. Overhaast sloeg het op de vlucht. Een geladen bloedrong, d.i. een kort geweer, dat ditmaal samengesteld was uit een stuk gaspijp, een stuk hout en een haan, terwijl een oude fietsband het zaakje bij elkaar hield, werd bij de overhaaste vlucht op de plaats van het gevecht achtergelaten. De jingis toegesnelde politie vond bij het onderzoek het primitieve wapen en legde er beslag op.

Eenige personen uit de beruchte strand-dessa Tjilompriet werden in verband met deze geschieden's aangehouden.

VOOR S. C. V. T.

Op Zondagmiddag is ten behoeve van de S.C.V.T. een geanimeerde voetbalwedstrijd gespeeld tusschen Veteranen en Aniem. De eindstand was 5—1 voor Aniem.

De resident, de fgd. burgemeester en de controleur waren onder de toeschouwers. Het Inneemse publiek was, in verband wellicht met de loesa, niet goed opgekomen.

Aan de S.C.V.T. kan ruim tien gulden worden afgedragen.

Soerakarta.

BEZOEK VAN DEN SOENAN.

Uit Solo wordt gemeld, dat Z.H. de Soesoehoenan hedenavond met groot gevolg het eerste officiële bezoek aan den Mangkoengoro zal brengen.

Magelang.

MELKRAPPORT.

Gedurende de maanden Mei t/m October 1939 zijn van elk der plaatselijk leverende bedrijven een 30-tal melkmonsters onderzocht. De resultaten van het onderzoek zijn hierna opgenomen:

Melkmonsters 1ste kw. 2de kw. 3de kw.

Anita 30 0 0

Lerebe 19 8 3

Nieuweid 22 8 0

Oen (Magelang) 20 10 0

Oen (Temanggoeng) 25 5 0

Soentken 0 29 1

T. T. Gwee 7 23 0

Beoordeeld werd naar de kwaliteit van de melk, de zindelijkheid van het bedrijf en naar den toestand van de inrichting, waarbij tevens rekening werd gehouden met den gezondheidstoestand van den veestapel.

Djombang.

BIOSCOOP-AGENDA.

„Sampurna-theater“ Djombang-Kotta: Woensdag 8 en Donderdag 9 November: „Mery burns fugitive“ met Sylvia Sidney en Melvyn Douglas.

Vrijdag 10, Zaterdag 11 en Zondag 12 November: „The rage of Paris“ met Danielle Darrieux en Douglas Fairbanks Jr.

Personalia.

Civiele Mutaties.

g der be-
de kl. de
machinist

g der be-
maandgel-
kl. D. P.

g der be-
tief-bank-

ensch met
ervol van
king van

g der be-
r (afd.
ar de Ex-
iekantoor
p maand-

October
elling als
ld C. M.

er Staats-
hat resp.
en (Ban-
kl. Soe-

p verzoek
339 ervol
derk J. F.

da kl. de
g der be-
g der sta-
g der be-
blijft ge-
gazin Tij-
p maand-

g der be-
opzienet
en W. A.

den Dienst
Amboins.
an buiten-
stelijk die

van het
Batavia
n Haven-
sser.

ntoor van
naar Ta-
Prins.

agen met
recht op
(3de cat.)
Onderhou-

C. F. J. A.
n het Pe-
arta over-
valerie te
mandant
de Joggia
valerie M.
ot wordt

and

opleiding-
voor het
en G. D.
Driel en
tuurkunde

na de Uni-
tsexamen
J. Bel, te
al-examen
n, te Am-

en de da-
Leiden,
J. Ch.
het doctor-
Den Haag.
M. J. Bo-

het doct-
voort.
het candi-
J. Ris,

ec. doct-
s-Grav-

voor het
bouw, de

tot. arts-
G. van
het arts-
A. Picard
loten), F.
m) en de
Amster-
Terhaar
g (zaar)

opad, ex-
Bontsoen,
Neetsoen,
oor bouw-
B. Ben-
buren en
er het pro-
ur; J. J.
alkkapen,
ukensfeld
an, Bodja-
voor het
D. P. van
T. W. In-
ckaboem.

de Vrije
huizen":
en, J. van
n uit Am-

het doct-
C. J. van

an de uni-
de geleerd-

ctor in de
eld „Over
de werking
erg, Krim-
en, geboren

het doct-
C. J. van

an de uni-
de geleerd-

ctor in de
eld „Over
de werking
erg, Krim-
en, geboren

het doct-
C. J. van

an de uni-
de geleerd-

ctor in de
eld „Over
de werking
erg, Krim-
en, geboren

het doct-
C. J. van

an de uni-
de geleerd-

ctor in de
eld „Over
de werking
erg, Krim-
en, geboren

het doct-
C. J. van

Uitgave der Naamloze Vennootschap.
DAGBLAD DE LOCOMOTIEF

HET ABONNEMENT KOST:

VOOR NEDERL-INDIË per kalender kwartaal f 10.—
per maand „ 3.50
VOOR HET BUITENLAND (incl. port) per kwartaal „ 13.50
Met „Wereldnieuws en Sport in Beeld”
samen resp. f 14.50, f 5.— en f 18.50
Men abonneert zich voor een vol kwartaal.
Abonnement moet bij aanvang van den termijn betaald worden.

DIRECTIE: Dr. C. W. Wormser
A. W. van Ramshorst

DERDE BLAD

H OOFDREDACTEUR:
W. A. van Goudoever

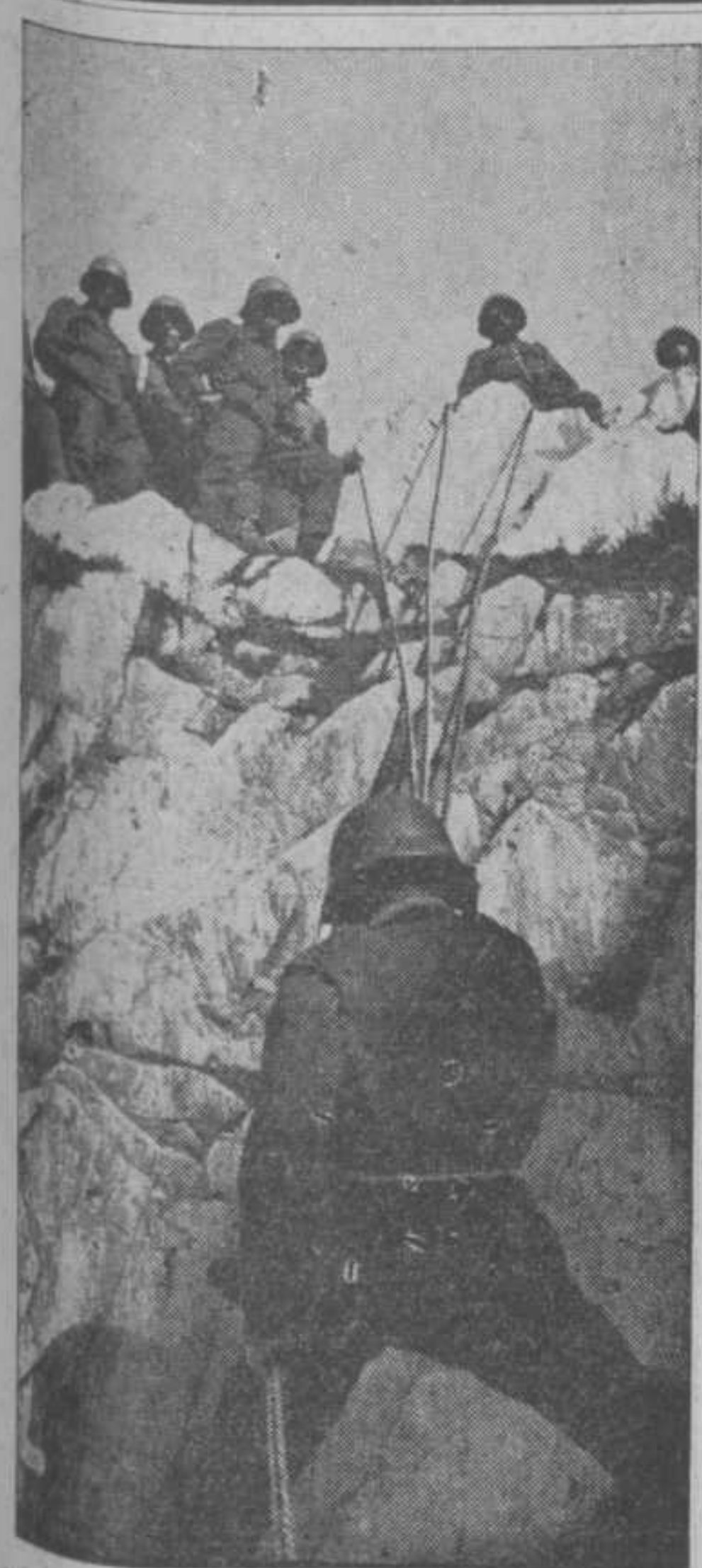
ADVERTENTIE-TARIEF

Advertenties f 0.50 per regel, met een minimum van 10 regels. Bij plaatsing over de breedte van 2 kolommen wordt het dubbele gevorderd en zoo verder. Bij abonnement ruim rabat.

Familie-berichten f 5.— per plaatsing van 15 regels; elke regel meer 50 cent. Volgende plaatsing 25% reductie.

Het bedrag der advertenties dient bij vooruitbetaling te worden voldaan. Aanbieding van advertenties geschiedt vóór 10 uur.

Dit nummer bestaat uit DRIE bladen.

De Zwitsersche berginfanterie is thans druk aan het oefenen in het hooggebergte, waar bij duizelingwekkende klauterpartijen boezeman op het programma staan. Met een wonder bekakking worden de steile rotsen beklimmen. — Een infanterist in de touwen.

Men zenuwen en een sterk concentratievermogen moeten den klimmer mede helpen uit de gevaarlijke onderneming brennen. — Daaraan ontbreekt het den Zwitser op de foto niet.

Een Proef-Proces.

Onslag bij kort-verband-regeling mogelijk.

Arrest van het Hooggerechtschhof.

In het proces tusschen den sinoloog dr. A. N. W. Lorenzen en de regering van Nederlandsch-Indië is thans door het Hooggerechtschhof te Batavia een principieel uitspraak gedaan, welke voor de jurisprudentie van bijzonder belang is.

De heer Lorenzen werd enkele jaren geleden onder vigeur der kort-verband-regeling voor het Indische gouvernement uit Nederland uitgezonden, voor den tijd van twee jaar, aldus de „Java Bode”. Tusschentijds werd hij ontslagen en naar Nederland teruggezonden, waarop hij een eisch tot schadevergoeding tegen de regering indiende. De zaak werd allereerst door den Raad van Justitie te Batavia behandeld, welke de eisch niet toekende, weshalve de procureur van eischer besloot in hooger beroep te gaan.

Gispraak werd gevraagd over de volgende kwesties: 1. of het mogelijk is een kort-verband-regeling tusschentijds te beëindigen, indien hiervoor eene dringende reden bestaat, en 2. of de kortingen, welke op de kort-verband-regeling van toepassing zijn, ook gelden voor hen, die onder de kort-verband-regeling werkzaam zijn.

Het arrest van het Hof luidt als volgt:

Een kort-verband-regeling kan inderdaad tusschentijds worden opgezegd, indien hiervoor voldoende reden aanwezig is (in het geval-Lorenzen gold hiervoor de bezuiniging), terwijl alle Landskortingen ook van toepassing zijn op personen, die onder de kort-verband-regeling bij het gouvernement werkzaam zijn.

Timbang Zal Herrijzen, — Maar Niet Daar!

Een Meertje en een Diepe Spleet, Waar Eens de Desa-Huizen Stonden.

Bij Batoer Komt een Timbang Anjar.

Een Tweede Tocht naar de Verwoeste Desa.

Onbezorgd Speelt er de Jeugd...

(Door een onzer redacteurs).

IN den vroege ochtend maken we ons gereed voor een tweede tocht naar het Dieng-plateau, naar de desa Timbang die drie weken geleden tengevolge van een eruptie, voorafgegaan door aardbevingen, is weggevaagd.

Het punt van uitgang is hotel Dieng, waar men onzen trip, evenals de eerste maal uitstekend heeft voorbereid. De brood- en vruchtenpakjes die ontbijt en lunch zullen moeten vervangen liggen gereed, de auto staat te wachten.

Om half zes starten we. Ditmaal gaat de tocht via Bandjarnegara naar Karang-kobar en dus zullen we op dezen tweede tocht de verwoeste desa benaderen van het Westen uit, in tegenstelling met den eersten keer, toen we het Dieng-plateau dwars over staken.

De pasanggrahan-beheerder in Karang-kobar zorgt voor paarden en om half acht kan de rit beginnen. Een lange rit, van 9 of 11 paal, (de afstanden die ons genoemd worden loopen uiteen), dat is heen en terug 18 à 22 paal. Een behoorlijke afstand op een bergpaardje, maar de rit loont de moeite (en de na terugkeer optredende stijfheid!) dubbel en dwars. Het gaat door prachtig terrein, vol afwisseling. Langs ravijnen en door bosschen, over snel stroomende riviertjes en rustieke bruggetjes, stijgend en dalend, met zeer steile hellingen, en over het algemeen uiteraard in stijgende lijn, want we moeten naar het hooggelegen Batoer.

Overigens: wat een taale dieren zijn deze paardjes. Ze nemen in draf, soms in galop, de hellingen. En onvermoeid stappen ze voort, licht en gemakkelijk de hellingen op, voorzichtig hun voeten neerplantend naar beneden. Ze loopen na een ruiter in den zadel zonder bezwaar hun 30 kilometer per dag en als een van de combinatie ruiterpaard het begeeft dan kan men er volmaakt zeker van zijn dat het de ruiter is. Die er nog wel bij kan zitten...

Na een rit van 2½ uur, om tien uur durf, zijn we in Batoer. Een groote desa, waar juist pasjar wordt gehouden en waar talloze kleurige baadjes in de stalietjes den Lebaran aankondigen.

Hier in Batoer is nog steeds de bevolking van de vroegere desa Timbang ondergebracht. De meesten hebben onderdak gevonden in het gebouw van de vervoersschool en de wedono van Batoer vertelt ons dat hij bezig is gronden te zoeken waar de desamensen opnieuw zullen kunnen beginnen, waar ze zich opnieuw een beschikbare bestaan zullen kunnen opbouwen.

Vier hectare heeft hij reeds gevonden en de ligging is zodanig dat de Vulkanologische Dienst geen bezwaar heeft. Nu moet de Landbouwvoorlichtingsdienst nog worden ingeschakeld.

Maar vier hectare is uiteraard niet genoeg en dus is men nog zoekende naar meerdere terreinen.

WAAR DE GROND SCHEURDE.

We gaan naar den pasanggrahan waar dr. Stehn, het hoofd van den Vulkanologische Dienst, leert. Dr. Stehn is er niet, hij is naar Timbang, of liever: naar de plek waar eens het gehucht lag.

De paarden brengen ons in tien minuten aan den rand van den modderstroom.

Er staat een bordje „Verboden toegang”, maar het is direct duidelijk dat daar niet meer de hand aan gehouden wordt.

Want overal op de hard geworden modder loopen menschen. Javaasche mannen en vrouwen, alsmede een groot aantal kinderen, die kan hebben gezien het uitgestrekte modderveld te maken tot een prachtig speelterrein waarop allerlei avontuurlijke spelletjes op touw kunnen worden gezet.

Dat is de onbezorgdheid van de jeugd. De ouderen zien er niet zoo optimistisch uit en voor deze menschen is de uitbarsting inderdaad een zware slag geweest. De tabaksoogst, die een week later binnengehaald zou worden, is gerd en kieren en voedsel zou brengen, totaal verwoest.

Een katjong die we achterlaten als bewaker van onze paarden vertelt weliswaar dat er gas is en dat een geel bereids is gestikt.

Maar als men ziet hoe gemakkelijk en ongedwongen de menschen zich bewegen

op de modder, moet men haast aannemen dat het aan de geit gelegen heeft.

We trekken dus het terrein over, waar de modderstroom zich een weg heeft geboord. De grond is thans begaanbaar, men zakt niet meer weg en daarvan maken de vroegere bewoners van Timbang gebruik om in de verwoeste huizen te zoeken naar wat nog bruikbaar is.

Dit betreft slechts de huizen die aan den buitenkant van het gehucht stonden. Het centrum is geheel verdwenen. Waar dat was gapen thans steile wanden en in de diepte ligt een meertje van een meter of vijftig lang en vijftien breed. Een groene weerschijn heeft het water en niets wijst er meer op dat hier huizen stonden en menschen leefden. De natuurkrachten hebben in een paar seconden weggevaagd wat menschenhanden niet veel moeite hadden gewrocht: de eenvoudige huisjes, het huisraad, den oogst.

GEVAARLIJK TERREIN.

Zooals gezegd: aan den buitenkant van den modderstroom liggen restanten van huizen. Vormloze massa's hout en andere materialen, stukken van de armelijke inboedels. Een boom heeft een huis dat werd meegesleurd „opgevangen”. De balken zijn blijven steken tegen den boom en daar heeft zich een extra dikke laag modder gevormd.

De menschen zoeken. Ze zoeken naar wat nog bruikbaar is van het materiaal. Hier en daar liggen stapels hout. Die zullen vermoedelijk dienst doen als brandhout worden neergezet. Elders is een wat huisraad verzameld dat nog wel meekaan. Een kast staat triomfantelijk en vrijwel ongeschonden, zij het verveloos, op den modderbodem.

Maar niet hier zal Timbang herrijzen. Dat vertelt dr. Stehn ons, dien we het genoegen hebben te ontmoeten als hij bezig is de afmetingen van een geweldige spleet op te nemen, een spleet die ook drie weken geleden ontstaan is.

Als de bewoners weer hun eigen desa vormen, en dat zal uiteraard gebeuren, dan niet hier. Dit gebied wordt voorloopig niet bewoond, het zou te gevaarlijk zijn. Elders moet men maar een „Timbang-Anjar” opzetten.

Het is begrijpelijk dat hier de bevolking niet meer wordt toegelaten. Men begrijpt het, al ziet men niet anders dan de spleet die dr. Stehn aan het opmeten is. Ruim 200 meter lang, 40 meter breed en zeker 25 meter diep. Grond waar overdag de tani werkte, zonder het ontzettende gevaar te kunnen bevoeden. Zoo iets kan ieder oogenblik opnieuw gebeuren en het is eigenlijk weinig minder dan een wonder dat niet meer menschen bij de ramp zijn omgekomen.

Dr. Stehn laat ons een ander gat zien: het heeft maar een paar meter middellijn, maar als men naar beneden kijkt ziet men in een peillooze diepte. Neen, dit is geen terrein om er een nieuwe desa op neer te zetten.

We gaan met het Hoofd van den Vulkanologischen Dienst naar de beide kraters, langs het meer dat ontstaan is in het centrum van de vroegere desa. Daarop komen we terug in een slotartikel.

Jeanne Clauzel uit Boston is 72 jaar oud en heeft reeds in den wereldoorlog als Roode Kruis-zuster actief dienst gedaan aan het Westelijk front. Ondanks haar hoogen leeftijd heeft zij thans het plan opgevat om weer naar Frankrijk over te steken, om daar de gewonde „poilus” bij te staan.

De vuurtorens langs Nederland's stranden, anders bakens voor de scheepvaart, hebben in oorlogstijd nog een andere taak te vervullen. Dag en nacht wordt er thans gewaakt tegen een eventuele schending van de moederlandsche neutraliteit uit de zee of uit de lucht.

Bij den Dood van Wortman.

De Man van een der Grootste Werken ter Wereld: de Drooglegging van de Zuiderzee.

Op Zestigste Jaar een Nieuwe Levenstaak!

Een medewerker schrijft ons uit Den Haag, dat op 21 October tachtig jaar oud te Den Haag is overleden dr. ir. H. Wortman, voorzitter van den Zuiderzeeraad en oud-directeur-generaal der Zuiderzeewerken. Dinsdag den 21sten is zijn stoffelijk overschot op de Oude Algemeene Begraafplaats te Amersfoort aan den schoot der aarde toevertrouwd.

De heer Wortman werd 25 Maart 1859 te Amersfoort geboren, studeerde te Delft en trad in 1881 in dienst van den Rijkswaterstaat.

Hij werd in 1897 secretaris van een door de zeehavencommissie uit den gemeenteraad van 's-Gravenhage ingestelde commissie van deskundigen voor het ontwerpen van een visschershaven te Scheveningen. Deze commissie maakte het ontwerp op, dat in 1900 en volgende jaren onder zijn leiding is uitgevoerd.

In 1912 werd de heer Wortman benoemd tot hoofdinspecteur-directeur 1e klasse en in 1915 tot inspecteur-generaal van den Rijkswaterstaat.

Onder toekenning van onbepaald verlof werd hij in 1919 als inspecteur-generaal belast met de betrekking van directeur-generaal der Zuiderzeewerken. Zij, die hem kenden, wisten, dat Wortman misschien de eenige Nederlandsche ingenieur was, die dit reuzenwerk tot een goed einde zou kunnen brengen.

De heer Wortman was ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, officier in de orde van Oranje-Nassau en drager van verscheidene buitenlandsche erebeteken.

Wat het Personeel Zei.

Naar aanleiding van dit overlijden schreef mr. K. Jansma in het *Bel. Nld.*, dat met ir. Wortman een van de grootten onder de Nederlandsche waterbouwkundigen is heengegaan.

Toen Lely in 1918 de Wet tot afsluiting en droogmaking der Zuiderzeewerken in het „Staatsblad” had weten te krijgen, en tot de uitvoering van onzen grooten nationalen arbeid zou worden overgegaan, vroeg ik hem aan wien hij de uitvoering dacht op te dragen. Lely antwoordde mij, dat deze keuze hem niet moeilijk voorkwam, daar de heer Wortman zonder eenigen twijfel daarvoor de aangewezen man was. De uitkomst heeft dit besluit ten volle gerechtvaardigd: de directeur-generaal der Zuiderzeewerken, die de belangrijkste opdracht ontving, welke wellicht aan een Nederlandschen ingenieur ten deel gevallen, heeft zich op een wijze

van zijn taak gekweten, waarover nog nooit anders dan met den hoogsten lof is gesproken. Hij heeft den nieuwen dienst op uitmendende wijze georganiseerd, hij heeft een staf van bekwaame medewerkers om zich heen verzameld, die hij met vaste hand heeft geleid, en toen hij in 1929 zijn functie neerlegde, waren de werken in een dusdanig stadium, dat aan den goeden afloop niet meer behoefte te worden getwijfeld.

Het was bij gelegenheid van dit afscheid, dat het personeel van den dienst der Zuiderzeewerken een boekwerk samenstelde, bevattende een overzicht van het werk, dat onder Wortmans leiding was tot stand gekomen. In het voorbericht leest men:

„Het personeel heeft hierdoor uitdrukking willen geven aan zijn gevoelens van waardering en hoogachting voor zijn afgetreden chef, die door zijn krachtige en degelijke leiding, gepaard aan zijn streng rechtvaardig optreden, het vertrouwen van allen, die onder hem werkten, vermocht te winnen die door zijn voorbeeld wist op te wekken tot ernstigen arbeid ten bate van het groote werk, waarvan hij gedurende tien jaren de leiding der uitvoering had.”

Ook bij het feestmaal, dat aan Wortman ter gelegenheid van zijn zeventigsten verjaardag werd aangeboden, is ten duidelijkste de groote vereering tot uiting gekomen, die niet alleen door degenen, die de eer hadden onder hem te dienen, maar d'oor geheel waterbouwkundig Nederland werd toege dragen aan den man, die ons thans is ontvallen.

Degeen, die in 1935 deelnam aan de excursie naar de Italiaansche droogmakingen, hadden de merkwaardige gelegenheid Wortman samen te zien met Mussolini. „Het was treffend”, schreef ik toen, „deze beide mannen tegenover elkander te zien staan, die beiden op het gebied der droogmaking zulk voortreffelijk werk hadden verricht en die toch in bijna ieder opzicht zooveel van elkander verschilden”.

Men behoeft er geen gemis van waardeerend voor Mussolini's groote eigenschappen in te zien, wanneer ik zeg, dat wij nog nooit tevoren zoo trotsch als toen geweest waren op onzen Wortman, in wien zoveel der allerbeste Nederlandsche hoedanigheden waren belichaard: groote technische kennis, moed en vastberadenheid, corppronkelijkheid en doorzettingsvermogen, alles gepaard aan een treffende bescheidenheid en afkeer van uiterlijk vertoon. Wie Wortman gekend heeft, staat nader tot figuren als Tromp en De Ruyter; hij was uit hetzelfde hout gesneden!

Pers-Overzicht.

Onze Pretenties.

WIJ moeten wat terugwinnen van denouden eenvoud. Wij moesten wat eerder tevreden zijn, ook en juist omdat wij het inderdaad zoo goed hebben. Ziedaar de kern van een artikel van Zentgraaff in de *Java-Bode*, vooral als indruk van zijn laatste reizen. Hier is een citaat:

Hoe ging het met den laatsten boot-trein die van Nederland naar Marseille vertrok?

Frankrijk en Duitschland waren reeds in oorlog, en het kostte den heer Ruys bijzonder veel moeite in die dagen nog een boot-trein samen te stellen. Dat hij hierin slaagde dankte hij aan zijn relaties in Frankrijk. Het is zonder meer duidelijk dat hij niet alle wagons kreeg welke hij wenschte; hij moest zich tevreden stellen met wat hij kon krijgen, en daarbij waren geen slaapwagons en restauratierijtuig.

Wanneer men nu weet hoe doolblij ieder is, als-ie maar weg kan naar 'n schip, en dan wel met den boot-trein waarmee hij eene zeereis van 9 dagen, deels door de gevaarlijke zone, kan ontloopen, dan begrijpt men dat ieder hiervoor graag eenig ongemak aanvaardt.

Toch ging dit niet zoo; er werd tegen geprotesteerd dat er geen slaapwagons waren... Ik heb er voor betaald, en ik wil niet slapen op een bank. En ik wil m'n maaltijden behoorlijk hebben, anders ga ik niet mee.

Natuurlijk kreeg ieder het geld terug dat hij had betaald voor iets dat hem niet kon worden geleverd; ook had de Lloyd gezorgd voor allerlei eten, en beloofd dat onderweg nog meer zou worden gedaan. En, even natuurlijk, was ook de grootste moppeeraar sommige spulderden nog lang na — blij dat-ie ten slotte mee mocht.

Europa moge in vlammen staan, de hemel instorten, — maar o wee als de familie naar Indië een klein beetje moet inschikken.

Pinkelend Sterretje

Zoo noemt in het *Bel. Nld.* Ritman den stand der landsmiddelen zooals deze uit de laatste gegevens bleek. Ziehier het houvast dat de becijfering van de totale verwachting over 1939 geeft:

Welm, uit deze nadere verwachting voor het loopend jaar, blijkt dat de netto ontvangsten wel is waar iets beneden die van het vorig jaar zullen blijven — men neemt aan een 8 mm — maar een 4½ mm boven de raming. Vermoedelijk is bij deze becijfering rekening gehouden met alle kwade kansen en misschien valt het dus nog wel iets méér mee. Daar de uitgaven, aanvankelijk geraamd op bijna 405 mm gedrukt zullen kunnen worden tot bijna 402 mm, zal het tekort ongeveer 7.5 mm gunstiger blijken dan geraamd, hetgeen betekent dat het tekort van ruim 41 mm er een zal blijken te zijn van nog geen 34 mm. Overigens nog geen peulenschil.

De conclusie: er is dus voor dit jaar alle reden tot gematigde tevredenheid. Voor 1940 echter vrees het *Bel. Nld.* dat de heer Götzen het grijze hoofd wel eens bedenkelijk zal schudden.

Kinder-Exploitatie.

Volgens Van der Kooy in *Valcooco* klaagde eenigen tijd geleden *The School Child and Juvenile Worker* over kinder-exploitatie in amusementsgelegenheden in Engeland:

Wel is het door de wet verboden, maar er zijn mazen, waar de overtredders door heen kruipen. Zelfs had een aantal kinderen verlof, om zich bij een reizend pantomimegezelschap aan te sluiten; na een week kwamen zij terug. De condities op het toneel en ook wat de huisvesting aangaat, waren in één woord ontstellend geweest. Na twee achterevolgende voorstellingen moesten zij soms na middernacht nog naar hun tehuis loopen. Vooral in het zomerseizoen is deze soort van kinderexploitatie nog al voorgekomen. Kinderen van 3 jaar oud waren op een avond na 10 uur op het toneel gezien. Een comité voor kinderbescherming was bij een directie tusschenbijkomen, om te beletten, dat acht meisjes van 7 tot 10 jaar gebruikt werden; volgens de vigerende wet kon dit alleen worden verhinderd, omdat er entreegelden waren betaald. Ook op een conferentie was op dezen misstand gewezen; heele troepen schoolmeisjes waren voor weinig schillingen gehuurd bij een revue; als sardientjes werden zij opgepakt in volkskiosken. Niet altijd konden de autoriteiten zelfs het verhinderen. Soms waren kinderen van 4 tot 7 jaar geëngageerd, om dienst te doen bij theatervoorstellingen. Droeve dingen! Er wordt nu krachtig aangedrongen op een enquête van overneemwege.

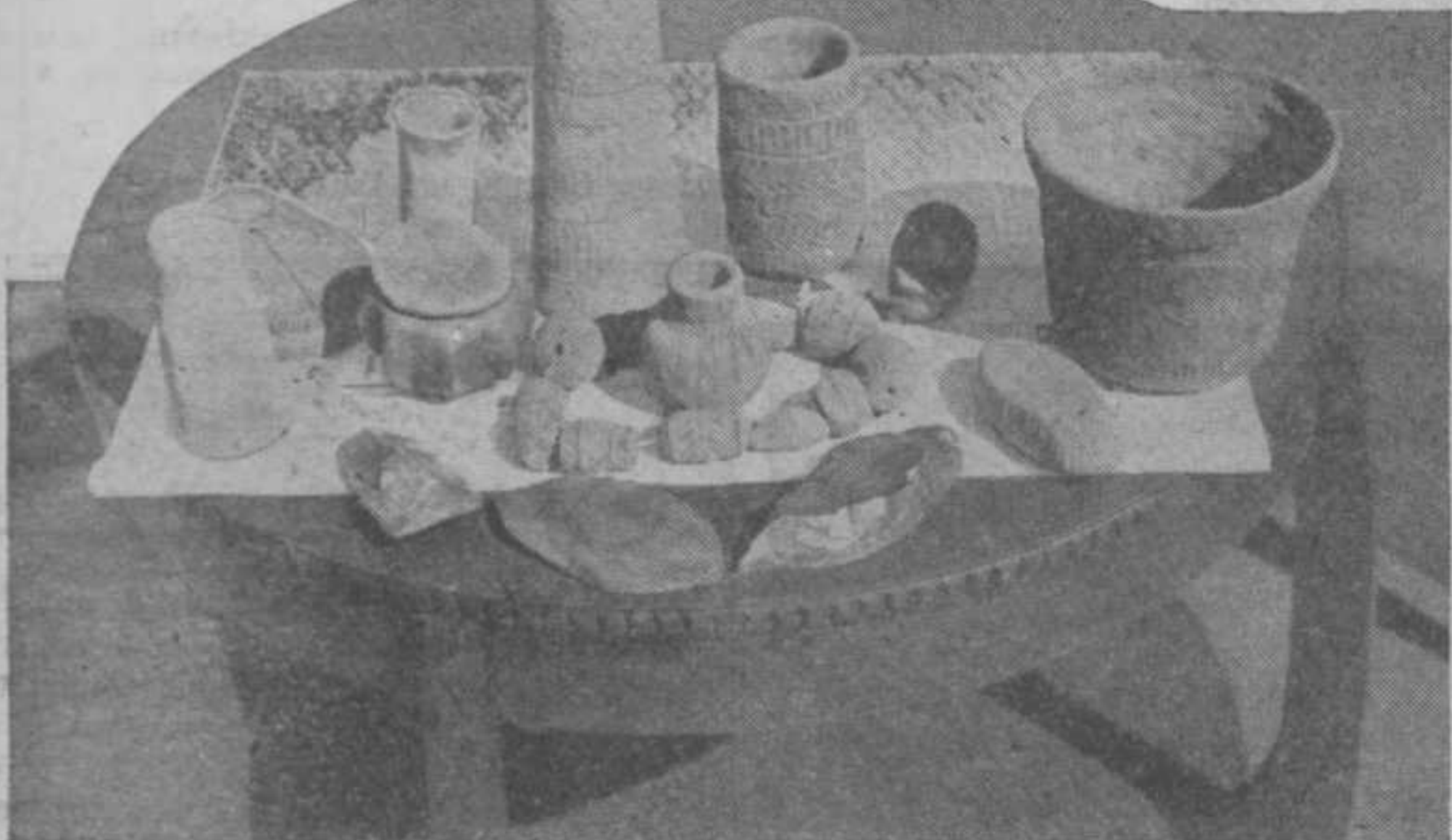
Moeders en Dochters.

Bij wat de *Sumatra-Post* schreef — en hier werd overgenomen — over de summierkleedij van meisjes in Medan, teekent het *Nieuws* aan:

In Batavia echter zijn het niet alleen meisjes die zich nagenoeg ontkleed op straat begeven en daardoor aanstoot geven. Zelfs werd in een dergelijke summierkleedij een dame achter een kinderwagen gezien. En wat zou het dan geven ouders te waarschuwen dat hun dochters in het openbaar behoorlijk gekleed dienen te zijn, indien de moeders het slechte voorbeeld geven?

Brutale Oudheidkundige Vervalschingen.

Klokbekers van „Gegarandeerd 4000 Jaar Oud” Worden op de Veluwe Aangeboden.

De „Master-Mind” op den Achtergrond.

„Een Zacht Prijsje”.

De justitie is aan het zoeken naar den inspireerenden geest die op het oogblik de markt doet „overstromen” met aardse bekers uit het steenen tijdperk van ons vaderland... bekers, die 4000 jaar oud zouden moeten zijn, maar die nog geen vier jaar en in vele gevallen zelfs geen vier maanden tellen.

Als we zeggen, dat er al honderden van die bekers verkocht zijn, dan schatten we wellicht aan den zeer lagen kant. Wellicht zijn er reeds duizenden verkocht en de meeste aan goedgelovigen, die stuk voor stuk de guldens opdiepen uit niet al te goed gevulde portemonnees. Goedgelovigen, die een hobby maakten van de oudste geschiedenis van ons vaderland en die met van blijdschap gloeiende wangen, voor een handje guldens, een aardse beker in ontvangst namen dat ze dachten te behoeven tot het tijdperk van het romantische en nog enigszins mysterieuze Bekervolk — anders genoemd, het volk van de Koepegraven.

Nalatenschap Bekervolk?

Het is nog maar zoovele tientallen jaren geleden, dat plotseling onze vaderlandsche geschiedenis niet meer begon bij „de Batavieren zakken op boomstammen den Rijn af en komen ons land binnen.” Die vaderlandsche geschiedenis werd opeens vele duizenden jaren in het verleden teruggeduwd, toen men de bewijzen begon te vinden, dat het mysterieuze Bekervolk op zijn trektochten door Europa, op zoek naar andere gronden, ook Nederland had aangedaan, er gewoond, geleefd, gejaagd had en er zijn dooden begraven in de paalgraven, die den vorm hebben van bijenkorven.

Die graven zijn feitelijk maar schaars verspreid over ons land. Het vinden van een nieuw graf van het Bekervolk is ook nu nog een evenement en zal het ook wel blijven... Het vinden van een klokbeker, een grafbeker — als een laatste gave aan den doode neergelegd in zijn koepegraf — bleef en blijft een nog grooter evenement. Dat een geheel gave beker werd gevonden in ons land vrijwel nooit voorgekomen.

Totdat... tot dat in de laatste jaren, in enkele dorpen op de Veluwe... Putten, Lunten, Ermelo, plotseling lieden begonnen op te duiken, die een gelukkiger hand bij 't graven bleken te bezitten dan b.v. de archeologen van het Rijksmuseum voor Oudheden... Telkens weer werden er bekers gevonden — prachtige exemplaren, ongeschonden mooi bewaard en van het zoosche gewilde zgn. Veluwe type, waarvoor ieder stuk als het ware een symbolisch document is van onze eigen vaderlandsche geschiedenis uit prehistorische tijden....

Het bleef zelfs niet eens bij die bekers... er werden primitieve voorwerpen gevonden die — als ze maar echt waren geweest — de experts zouden hebben doen waterdansen. We hebben zelfs heerlijk fantastische kleien voorwerpen gezien, alles zgn. gevonden in echte graven van het Bekervolk. Doodskopjes van klei... prachtige colliers van enorme aardewerk ornamenten.

Zoals ook in Glozel, in Frankrijk, waar een leupe boer en zijn zoon de geleerde wereld geruimen tijd bij den neus hebben genomen, met hun „vondsten” van prehistorische voorwerpen, zoo scheen het ook hier te zullen gaan. Werd in het begin een bekertje hier en daar verkocht aan een goedgelovigen leek, voor vijf gulden per stuk en meer... later kreeg men zelfs geleerde heeren te pakken en, naar men ons zei, voor belangrijk hogere bedragen. Valse bekers werden tegelijk met echte verkocht, goed nagemaakt — en daar men dergelijke precieze voorwerpen nooit al te hardhandig durfde aan te pakken en zo b.v. maar heel aan de oppervlakte durfde te reinigen, hadden de heeren vervalschers een slag vóór op de experts.

Het Wordt te Mooi.

Tot het al te mooi begon te worden. Evenals de leepers te Glozel, werden de vervalschers hier driester en driester. Nam men in het begin nog b.v. de moeite

Een klokbeker en andere grafbekers van het Bekervolk — alles vals, evenals de andere vuurstenen voorwerpen.

van de „kunstvoorwerpen” met schoonsmeere een donker tintje te geven, of met lichtere zand aan te wrijven, om te gedachte te verwekken, dat ze pas uit den grond waren opgedolven — later werd dat overbodig geacht en werd er meer een massa-productie van gemaakt... Er werd ons het geval genoemd, dat één enthousiast niet minder dan honderd bekers kocht... allemaal vals.

Het kwam den experts-archeologen, alsmede later ook de politie, toch wel wat verdacht voor, dat er plotseling door enkele eenvoudige menschen van de Veluwe, steeds maar zulke groote kwantums gevonden werden van de zeldzame klokbekers. De verkoopers, aan den tand gevoeld, hielden met groote brutaliteit staande dat ze de bekers toch maar wat echt uit de graven gedolven hadden en dat zij het niet helpen konden dat die heeren achtienkaraats archeologen zoo stumperig waren in het opspreken van die bekers...

Nog sterker werd het — die bekers worden vrijwel altijd in de vergane koepegraven gevonden, maar een hoogst enkele maal (in het buitenland) ook in zgn. „vlakgraven”, in graven dus die zoo maar in den grond zijn gemaakt, zonder de beschutting van het bijenkorfachtige graf.

Die Veluweheeren echter begonnen nu ook den eenen beker na den anderen — alle gegarandeerd minstens 4000 jaar oud — uit Nederlandsche vlakgraven te delven. Een van de heeren beweert zelfs, dat hij de hulp heeft van een man, die zoo maar over het vlakke veld behoefte te kijken om te zien waar die graven liggen. Dan nog even in den grond wroeten en... presto, daar zijn de bekers weer!

Steeds Brutaler

Men ging — en gaat, want het is nog niet uit — zelfs nog brutaler te werk. Men liet goedgelovigen zelf de bekers uit den grond delven, uit oude graven, of uit graven waar toch niets in zat. Kon het echter, dan tegen een enthousiast leeken-archeoloog zeggen: „Ga maar eens mee... Ziezo, graaf hier nou maar eens voorzichtig... hier moet wat zitten!”

Na zorgvuldig en omzichtig gewroet, vond dan het slachtoffer zelf een mooien beker... die natuurlijk grif gekocht werd.

Vuurstenen, bijlen, speer- en pijlpunten, waren nog maar bijzaak. Prae-historische hamers van vuursteen werden verkocht — werkelijk te geef!

Hoe dat dan maar zoo lang door kon blijven gaan en nog aan den gang is?... In de eerste plaats is het inderdaad niet zoo gemakkelijk om, zonder het voorwerp schade te doen, zoo'n beker op echtheid te toetsen. Die bekers toch werden 4000 jaar geleden gebakken van vaderlandsche klei en dan in den grond gestopt — sommige versierd met eenvoudige randmotiefjes. De vervalschers evenwel maakten en maken die bekers en potjes precies na, ook van vaderlandsche klei — ook ruw gemodelleerd, maar... ongebakken, wat moeilijk te zien is. De versiering schijnen deze moderne vervalschers er op aan te brengen met een lucifersstokje, als de klei nog zacht is, ten minste men kan in de groeven precies een lucifershoutje passen.

De Waterproef.

Onder de experts die reeds van het begin af — in verband met kleine aanwijzingen — de valse bekers konden onderscheiden, behoorde ook dr. F. Bursch, conservator van het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden. Mooie aanbiedingen om „echte” bekers te koop, sloeg hij steeds af. Meer afgaand op intuïtie dan op onomstootbaar bewijs... dat nu eenmaal niet zoo gemakkelijk te leveren valt. Die aardse bekers, ruw geboetseerd van de juis-

te klei, zijn meesterlijk nagebootst... Het bewijs werd echter niet geleverd... tot eindelijk iemand, die een dergelijken „verdachten” beker bezat, dr. Bursch vroeg om dan — hoe dan ook — het bewijs te leveren.

Na eenig nadenken, kwam dr. Bursch op de gedachte om de eenige proef te nemen, die onmiddellijk kon aantoonen of de beker oud of nieuw was... Hij zette den beker eenvoudig in water en in korten tijd begon de ongebakken klei in stukjes uit elkaar te vallen, om op den bodem als een laag bezinksel over te blijven... De waterproef, die een vuurproef bleek te zijn. Immers, de echte bekers — gelouterd en gehard in de vlammen van het vuur van 4000 jaren her, blijven even gaaf en even onaangestast in water als ieder ander voorwerp van gebakken klei.

Voor dr. Bursch was daarmee het bewijs geleverd en daarmee de zaak afgedaan.

Voor de vervalschers evenwel niet. Die bleven en blijven rustig doorgaan met hun industrie. Nu, in het reisseizoen, doen ze prachttaken op de Veluwe, en menige vacatieganger, „die een zwak heeft voor prehistorische voorwerpen”, vliegt er in en geeft een handjevol zuur verdiende guldens uit voor een beetje waardelooze klei.

Politie Speurt...

De politie weet het en „heeft de zaak in handen”. De justitie bemoeit zich er mee en is de zaak langzaam aan het ontrafelen... Langzaam aan het ontrafelen. Want, zegt men, die eenvoudige verkoopers van de Veluwe zijn het niet! Er is een „Master-mind” achter de schermen aan het werk en dien willen we te pakken zien te krijgen....

Ondertusschen gaat de industrie voort en ondertusschen verhuizen steeds harder guldentjes naar de zakken van die „eenvoudige” Veluwevrienden.

Wie in Egypte van een marskamer een „echt” stuk uit een Pharaon-graf koopt... is een simpele ziel... Wie een „oude meester” op het Waterlooplein „op den kop tik”, is niet minder simpel... Wie een „antieke” kast koopt, waar een schot hagel de houtwormgaatjes in gemaakt heeft... nou, die koopt dan toch minstens nog een eiken voorwerp, dat te gebruiken is en waar hij of zij plezier van kan hebben.

Wie echter op de Veluwe voor goed geld een praehistorischen grafbeker van het volk der koepegraven koopt — gegarandeerd 4000 jaar oud, meneer!... die moet zorgen, dat hij een paraplu bij zich heeft als hij het voorwerp naar huis draagt als het soms moet regenen, want anders smelt het stuk antiek nog in zijn handen vóór hij zijn woning heeft bereikt....

Nieuwe Functie te Delft.

Hoogleraar in het Bouwen van Oorlogsschepen.

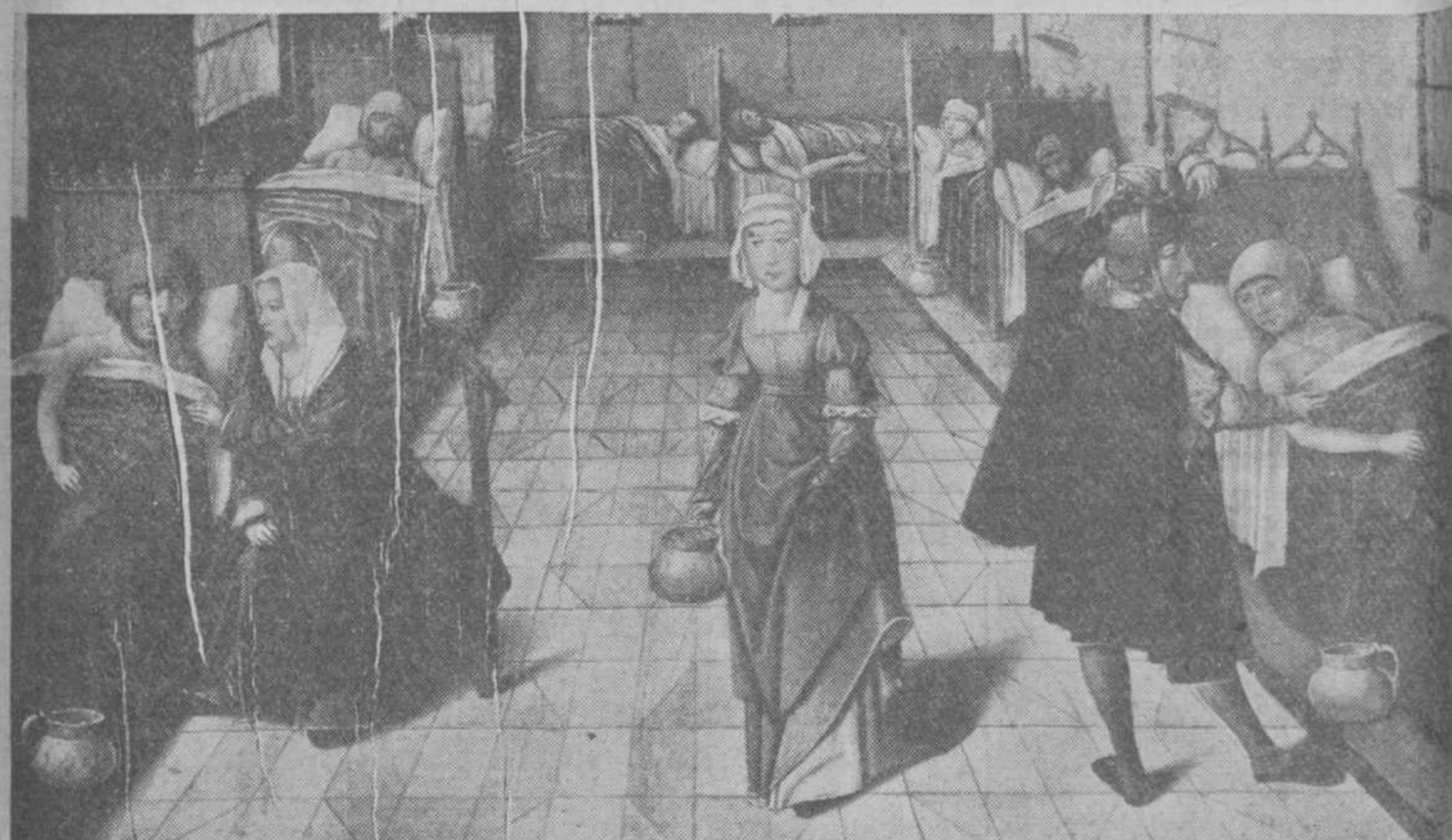
's-Gravenhage, October. Het is noodig geblesken aan het onderwijs in de scheepsbouwkunde aan de Technische Hoogeschool te Delft eenige collegies toe te voegen, waarin de speciale problemen worden behandeld, welke aan den bouw van de verschillende types van oorlogsschepen zijn verbonden, zoo deelt minister Bolkestein bij de begroting van Onderwijs mede. De minister stelt daarom voor, de mogelijkheid te scheppen voor de benoeming tot buitengewoon hoogleraar van een ingenieur, die krachtens zijn werkring van nabij met die problemen in aanraking komt.

Aan de Leidse universiteit zal een buitengewoon hoogleraar in de oude geschiedenis worden benoemd. Met betrekking tot het onderwijs in de oude geschiedenis bestaat te Leiden een benedijklijke leerstoel. Hierin is van particuliere zijde reeds gedurende 15 jaren voorzien door de instelling van een bijzonder leerstoel. Mede omdat voortzetting van dezen leerstoel verder op moeilijkheden schijnt te stuiten, acht de minister de instelling van dit buitengewoon hooglerarschap thans noodzakelijk.

Voorts zal de buitengewoon hoogleraar in de kruidengeneeskunde aan de universiteit te Groningen tot gewoon hoogleraar worden bevorderd.

De Sherlock Holmes — dr. F.C. Bursch, conservator van het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden — die door de „waterproef” onomstootelijk vaststelde, dat de „in den handel” zijnde bekers uit de graven van het Bekervolk onecht zijn.

Een der paneelen van het mooie en boeiende paneelencomplex, dat de zeven werken van Barmhartigheid voorstelt en door een onbekenden Noord-Nederlandschen meester ongeveer in den jare 1520 geschilderd moet zijn.

Uit het Leven van Koos Speenhoff.

De Bekende Dichter-Zanger Vertelt zijn Herinneringen uit Vroeger Dagen.

En Geen Dag nog zonder Liedje.

Zeventig Jaar Geworden.

Koos Speenhoff... de rusteloze en onvermoeide dichter-zanger van het levenslied... zeventig jaar?

Het is haast ongelooflijk. Als wij boven op het Seinstaduin, in zijn huiskamer, boordvol van herinneringen aan zijn kunstenaarsloopbaan, tegenover hem staan, dan schatten wij den krassen bard met den karakteristieken kop, nog steeds gesierd met den weelderigen haardos, en zijn ondeugend-tintelende oogen, op hoogstens zestig.

En toch wordt hij Maandag 23 Oct. 70!

Hier in zijn hooggelegen woning, waar hij de eeuwig woelende Noordzee kan zien, met haar wisselende aspecten van zomer tot winter, waar thans de najaarsstormen de met schuim bedekte golven opjagen, hier voelt Speenhoff zich thuis in het midden van zijn vele bezigheden, die hem doorlopend in beslag nemen.

De zee heeft hij steeds bewonderd, bezongen... geschilderd, en na zijn vermeende tournees keert hij er graag weer terug. — Twee-en-dertig maal zijn mijn vrouw en ik die seizoenen alweer voor de militairen opgetreden, vertelt „Oom Koos”, en het is alsof wij weer in de mobilisatiejaren van 1914—1918 verkeerden, zoo trekken wij er op uit.

Toch zijn er groote verschillen te merken tusschen beide mobilisaties; de geest onder de soldaten is nu veel beter, en... hun verzorging eveneens. Wij zijn evenwel niet bij den populaireren bard gekomen om over het heden te praten. Weldra is hij dan ook aan het vertellen over zijn jonge jaren, hoe hij den grooten stap deed naar het voetlicht.

— Ik was voor de marine bestemd. Kijk, hier is nog mijn stamboeknummer, als leerling-machinist op het wachtschip „Prins van Oranje” in de jaren 1886—1889. En met eenigen trots toont Speenhoff ons het vergeelde boekje van een halve eeuw oud. — Ook toen al had ik er plezier in, om liedjes te zingen. In 1888 liet ik bij de marine mijn eigen liedjes hooren. Van de marine kwam ik in de zaak van mijn vader. Hij had een goedlopende fabriek, en wilde, dat ik hem daarin zou opvolgen.

Het liep echter mis. Ik was niet geschikt om aan het hoofd van personeel te staan. Ik voelde mij te veel Bohémien. Mijn vader zag dat wel in, en zei: „Jongen, je moet het zelf maar weten, als je je eigen weg wilt gaan....”

Eerste optreden.

Wij hadden een klein clubje in Rotterdam, dat op Zondagavonden bij elkaar kwam en waar ik mijn liedjes zong. Op een keer werden wij uitgenodigd, eens op te treden in „Tivoli” te Rotterdam. Dat viel zoo in den smaak, dat ik meteen een vast engagement kreeg.

Tot mijn repertoire behoorden toen o.a. „Mijn beste pak”, „Een goedgezinde medid” en „Een herderswijze”. De laatste is wel mijn oudste liedje. Ik maakte het ongeveer vijf en veertig jaar geleden.

De aandacht was nu op mij gevestigd. Zoo kreeg ik ook een engagement in Amsterdam. In dien tijd heb ik mijn vrouw leeren kennen. Zij trad toen in de hoofdstad op als zangeres. Het was omstreeks 1902. Mijn vrouw had aan het conservatorium te Brussel gestudeerd voor operazangeres. Sindsdien hebben wij pief en leed gedeeld. Zij heeft een grooten invloed op al mijn werk gehad en mij dikwijls tot mijn liedjes geïnspireerd.

Het is is wel eigenaardig, vertelt „Oom Koos” verder, dat ik zelf mijn eigen liedjes niet kan onthouden. Ik moet er altijd den tekst bij hebben, anders kan ik ze niet zingen. Maar mijn vrouw kent ze alle uit het hoofd! Typisch doet de bekentenis van dezen ouden rot uit het cabaret-leven aan, als hij verzekert, nog altijd even zuiverwachtig te zijn als hij moet optreden. En dat, terwijl hij de kalme en zelfverzekerdheid zelf lijkt!

Van zijn uitgebreid repertoire, dat zeker een duizendtal liedjes omvat, is er een dozijn, dat altijd gevraagd wordt door het publiek.

Wie kent ze niet! Tallozen hebben ze onder zijn origineele gitaarbegeleiding

Kaakverwonding in Oorlogstijd.

Bespreking op de Jaarvergadering van Nederl. Tandartsen.

Utrecht, Oct. — De Vereniging „Nederl. Tandartsen” hield dezer onder-leiding van den heer Ch. F. L. N. 's-Gravenhage, een zeer druk bezochte gadering te Utrecht, die met het oog de tijdsomstandigheden geheel gewijd aan de behandeling van kaakverwondingen in oorlogstijd.

Door het feit, dat succesvolle behandeling van deze verwondingen alleen gelijk is bij goede samenwerking van chirurgen en tandartsen met ervaring op gebied, lag het in de bedoeling de langstelling voor dit onderwerp op te wekken. De aanwezigheid van niet minder dan 400 tandartsen, onder wie vrijveel degenen, die thans in militairen dienst zijn, benevens een aantal chirurgen en officieren van Gezondheid, bewees wel, zeer dit initiatief op prijs werd gesteld.

Na het afdoen der huishoudelijke zaken was als eerste spreker op terdagavond prof. Michaël, 's-Gravenhage, aan het woord, die in een inleiding de „fractuurbehandeling in oorlogstijd” boeiend overzicht gaf over de problemen daarbij aan de orde komen. Vervolgens sprak de heer J. W. A. Tjebbes, in mondchirurgie te Utrecht, de speciale behandeling der kaakfracturen in verband met oorlog en lichtte, aan de hand een groot aantal röntgenfoto's de behandeling toe van in de Utrechtse kliniek behandelde gevallen na zware verwondingen of operaties.

Zondagmorgen werd de vergadering de groote Jaarbeursaal voortgezet, vervolgde eerst de heer Tjebbes zijn verhaal, waarna mej. Schuurman, lector in de thetische tandheelkunde de chirurgische prothese besprak en een uitvoerig overzicht gaf van de mogelijkheden van opbouw van de kaken geheel of gedeeltelijk dwars zijn. De heer L. Frank te Rotterdam, hield een voordracht over de aandeel van den tandarts in de behandeling van kaakverwondingen, terwijl slotte dr. E. Sanders sprak over de betrekking van den procesus alveolaris in de behandeling van kaakfracturen.

Practische demonstratie.

Om 2 uur 's middags werd de vergadering voortgezet in het Tandheelkundig instituut der Rijksuniversiteit, waarbij de chirurgische en prothetische afdelingen van het Instituut aan een groot aantal patiënten werd gedemonstreerd en de behandelingsmethode aan de hand van modellen en preparaten werden toegelicht.

Dr. C. H. Witthaus, Den Haag, den vorigen oorlog leider van de tandheelkundige afdeling van de Nederlandse ambulance te Gleiwitz en de heer W. O. den Haag, vertoonden eveneens de modellen, foto's, apparaten en verbanden, trekkende hebbende op de behandeling van kaakfracturen.

Eerst om vijf uur werd de zeer meerde vergadering gesloten, nadat men was tot het instellen van cursussen en deze behandelingen in de verschillende delen van het land, met name ook met oog op de gevaren uit de lucht, die eventueel ook voor de burgerbevolking dreigen.

Koos Speenhoff en zijn vrouw.

Personalia.

Civiele Mutaties.

Ontslagen met ingang van 29 December 1939, op verzoek, eervol uit 's Lands dienst M. J. Ruychaert, Resident van Djambi, onder dankbetuiging voor de diensten door hem aan den Lande bewezen.

Benoemd tot advocaat en procureur bij den Raad van Justitie te Soerabaja mr. P. F. C. van Geer aldaar.

Benoemd tot hoogleraar in de architectuur bij de Technische Hogeschool te Bandoeng Professor C. P. Wolff Schoemaker, hoofd ambtenaar van verlot uit Europa te rugverwachting, laatstelijk hoogleraar bij genoemde hogeschool.

Bevorderd tot reserve-ritmeester der Cavalerie, de reserve-lieutenant van dat wapen mr. J. P. H. E. van Lier, met bepaling, dat zijn ouderdom in rang wordt gerekend van 1 Februari 1939.

Benoemd tot regent van Magelang Raden Said Prawirosastro, thans path van Magetan (res. Madelon) en zulks onder toekenning van den ambtstitel Toemenggoeng.

Prov West-Java.

Benoemd tot redacteur, de adj.-inspecteur voor het financieel toezicht J. P. A. van der Spek.

Op verzoek eervol ontslagen uit den vasten dienst der Provincie, de 3de commissie F. H. Vel.

S. S.

Overgeplaatst: I. van den Inklaringsdienst te Oosthaven naar het Hoofdkantoor (bureau van het Hoofd van den Magazijnsdienst) te Bandoeng, de 1ste klerk A. Th. J. Scheers.

II. van den Inklaringsdienst te Kalimas naar dien te Oosthaven de 1ste klerk W. A. Ch. Schmidt Weymans.

III. van het Hoofdkantoor (bureau van het Hoofd van den Magazijnsdienst) te Bandoeng naar den Inklaringsdienst te Kalimas (Hulpmagazijn te Soerabaja-Gobeng) de tw. adjunct-commissie H. Anthonijs.

Ontslagen uit 's Lands dienst op verzoek wegens volbrachten diensttijd met ingang van ultimo December 1939 eervol en met recht op pensioen de 3de commissie mej. A. C. Gersen.

Ontslagen uit 's Landsdienst op verzoek wegens volbrachten diensttijd met ingang van ultimo December 1940 eervol en met recht op pensioen de treincontroleur F. E. de la Fonteyne.

Ontslagen uit 's Landsdienst op verzoek wegens volbrachten diensttijd met ingang van ultimo December 1939 eervol en met recht op pensioen de opzichter 1ste kl. J. A. P. Wieringa.

Overgeplaatst van de Exploitatiedienst der Oosterlijnen (Sidoepo) naar die der Oosterlijnen (Mr. Cornelis) de hoofdmachinist P. A. Sassen.

Overgeplaatst van de Exploitatiedienst der Oosterlijnen (Kertosono) naar die der Oosterlijnen (Kotoardjo) de conducteur 2de kl. Partosoe darmo.

Tijdelijk werkzaam gesteld als adjunct-boekhouder op maandgeld en geplaatst op het Hoofdkantoor (Afd. Financiën) te Bandoeng Moehamad Adana.

Overgeplaatst van Soerabaja-Kotta naar Malang de ingenieur 2de kl. ir. J. J. Andriessen.

Ontslagen op verzoek eervol uit 's Lands dienst met ingang van ultimo October 1939 de registratuurklerk mevr. G. F. van Bijleveld geboren Peit.

Overgeplaatst: I. van de Exploitatiedienst der S.S. in Zuid-Sumatra (Kertapati) naar die der Oosterlijnen (Exploitatiekantoor Soerabaja-Kotta) de opzichter 2de kl. H. J. du Puy.

II. van de Exploitatiedienst der Oosterlijnen (Cherbon) naar die der S.S. in Zuid-Sumatra (Kertapati) de opzichter 2de kl. Raden Mas Iman Soedjono.

III. van de Exploitatiedienst der Oosterlijnen (Exploitatiekantoor Soerabaja-Kotta) naar die der Oosterlijnen (Exploitatiekantoor Batavia-Benedictus) de opzichter 2de kl. A. Ch. Jansen.

IV. van de Exploitatiedienst der Oosterlijnen (Malang) naar die der Oosterlijnen (Cherbon) de opzichter 1ste kl. Mas Soeharwo Hadi wirago.

OPWEKKERTJES.

— O, wat erg! De pijp van papa in het zand! Wat zal hij daar wel van zeggen!

— Niets, hij zit aan het andere eind. (Rit et Rac)

Ontslagen uit 's Lands dienst op verzoek wegens volbrachten diensttijd met ingang van ultimo December 1939 eervol en met recht op pensioen de stationschef 1ste kl. W. F. N. Revoy.

Overgeplaatst van Kiaratjondong naar Padalarang de maandgelders in opleiding voor opzichter 2de kl. Soemardi Notodhardjo en L. M. Negelen.

Tijdelijk werkzaam gesteld als maandgelder in opleiding voor adjunct-magazijnbewaarder en geplaatst bij den Magazijnsdienst (magazijn te Madoen) H. Cramer.

Ontslagen uit 's Lands dienst op verzoek wegens volbrachten diensttijd met ingang van 5 October 1939 eervol en met recht op pensioen de stationsklerk 1ste kl. M. de Queljoe.

Overgeplaatst van de Exploitatiedienst der Oosterlijnen (Exploitatiekantoor Batavia-Benedictus) naar het Hoofdkantoor (Afd. Financiën) te Bandoeng de tw. klerk Mas Iskandar.

Overgeplaatst van de Exploitatiedienst der Oosterlijnen (Soerabaja-Kotta) naar die der Oosterlijnen (Bandoeng) de leerlingen opziener op maandgeld A. Ph. van Eldik en V. L. du Long.

Ontslagen uit 's Lands dienst op verzoek wegens volbrachten diensttijd met ingang van ultimo December 1939 eervol en met recht op pensioen de treincontroleur K. Th. von Byern.

Overgeplaatst van de Exploitatiedienst der Staatsspoorwegen in Zuid-Sumatra (Praboe) naar die der Oosterlijnen (Toelengogang) de opziener Maasika.

Tijdelijk werkzaam gesteld als leerling opziener op maandgeld en geplaatst bij de Exploitatiedienst der Oosterlijnen (Inspectie III) met standplaats Bandoeng Moehamad Basri.

Hoe U een gezellig „home” inricht

Een serie advertenties voor hen die van plan zijn met meubelen gezelligheid te scheppen.

1: PLATTEGROND

Als dit Uw huis is, neem dan een stuk papier en teken daarop een ruwe plattegrond met maten. Geef tevens aan waar ramen en deuren voorkomen. Verder welke vertrekken U wenscht in gebruik te nemen als: salon, werkkamer, woonkamer, eetkamer, slaapkamers. Zend vervolgens deze plattegrond aan ons in. Verkiest U een bepaalde stijl van Uw meubelen, laat ons dat ook even weten. Wenscht U een combinatie van houten en buismeubelen, teken zulks ook even aan. Een Europeesche meubelarchitect neemt dan Uw probleem onder handen: na eenigen tijd ontvangt U een uitgewerkte plattegrond met daarin gegroepeerd de meubelen, die wij ons voorstellen voor U te maken.

De serie wordt de volgende week hier vervolgd

MEUBELINDUSTRIE ANDRIESSE N.V.

SEMARANG.

HM 39-2 PL

7-1006

DINSDAG EN VRIJDAG

Loez

EEN PRACHTIGE TIP

Nog niet uit het veld geslagen, wierp Mikkie een blik op een lijstje met namen, dat hij bij zich had... en weldra belde hij bij juffrouw Kippig aan — en of zij niet zo'n boxje merk Kikker te koop had. — „Ja ventje,” zei de kippige dame, „zo'n boxje heb ik inderdaad, maar ik wou het volstrekt niet verkopen, hoor!” — „En waarom niet, juffrouw?” vroeg Mikkie, „ik betaal je een goede prijs!”

„Best mogelijk, ventje,” zei de juffrouw Kregel, terwijl zij Mikkie scherp met haar bijziende oogen aankeek, „maar ik vind je aanhoudend erg brutaal... en eerlijk gezegd, ik vind, dat je er niet om te vertrouwen uitzielt! Verdwijn liever van mijn deur, hoor... Er loopen tegenwoordig zulke rare mannen rond. Wie zegt me, dat je niet die zwarte persoon bent, waar de politie achteraan zit?” — „Mejuffrouw,” sprak Mikkie bijna blos, „zou ik... ik wil uw toestel toch alleen maar kopen!”

Maar juffrouw Kippig was verregaand doof op haar beide ooren voor Mikkie's andrang. „Maak nu asjeblift, dat je weg komt, koopman! Ik vind je uitermate verdacht... je voert beslist wat kwaads in je schild. Foei, een man met zo'n groote snor en zo'n ordinaire pst... maak dat je wegkomt, of ik roep de politie!” En na deze met kracht gesproken woorden, verdween juffrouw Kippig achter haar deur en sloeg deze met geweld dicht. — Lieve genade, wat keek Mikkie somber op zijn neus...

„Ik heb werkelijk geen geluk,” peinsde hij, terwijl hij opstapte. „Als je me nou, ze dacht waratje dat ik Blekkie was! Een schandaal! Een grove belediging... maar wat vertel ik daar?” viel hij zichzelf in de rede, „ik ben dwaas — ze heeft me daarmee een reuzetip gegeven!” (2378)

(Copyright voor Java „De Locomotief”).

FEUILLETON

Drie Zusters.

Naar het Engelsch

van

IDA BOYD.

28).

Lenda legde het papier bij de bankbiljetten en nam het pakje stevig in haar handen.

„Je hebt ons hier je handteekening gegeven onder een erkenning, dat je dat misdrijf hebt begaan.” De donkere oogen kregen een uitdrukking van schrik.

„Als ik een politieagent laat roepen en hem dit papier geef, arresteer hij je op staanden voet.”

Draga Alexandrowna lachte dof. „U niet durven. Ik vertel dan alles!”

„Dat zou je niets baten. In geval van chantage houdt de politie de feiten geheim en ook de namen van de menschen — juist om die reden. Dat wist je natuurlijk niet. Je hebt jezelf in een scheve positie gesteld. Je bent niet slim genoeg om de streken uit te halen, die je wilt uithalen. En nu ga je met mij mee naar je advocaat — wie dat ook zijn mag en je hebt hem mij alles gegeven wat je kunt en wat bezwaarlijk voor ons kan zijn. — O, ja, — dat doe je! Want als je niet met mij gaat, ga je met een politieagent. Ik wil weten wat je advocaat te zeggen heeft over dit bezoek, dat je mijn zuster gebracht hebt en of hij je misschien geraden heeft, dat bezoek te gaan brengen.”

„En neem 't papier niet mee!” riep Wanda. „Ze zouden het je at-handig kunnen maken. Geef alles maar hier, dan leg ik het in de brandkast!”

Het was geen prettige tocht in de taxi met dat woedende, verbitterde gezicht naast haar. En het onderhoud met E. A. Jenkins, dat er op volgde, was evenmin prettig — al was het kort.

„Heb je dat vervloekte papier geteekend?” riep hij tegen de vrouw van zijn cliënt.

„Weet je wel wat je gedaan hebt?” snauwde hij tegen haar, toen Lenda vertrokken was met de elastieken banden en met de verzekering van E. A. Jenkins, dat dat het eenige was wat overgebleven was van de bezwarende bewijstukken. Zij had die verzekering geloofd, eensdeels om den toon waarop ze gegeven werd, anderdeels omdat zij klopte met wat Arthur zou nadrukkelijk gezegd had.

„Weet je wel wat je gedaan hebt?” riep E. A. Jenkins. „Wat denk je, dat je man tegen je zeggen zal als hij je ziet? Maar je zult hem niet zien. Gelukkig voor je, dat ze hem niet zullen loslaten!” Hij wond zich meer en meer op. Hij begreep maar al te goed wat de gevolgen zouden zijn als deze zaak bekend werd. Niemand zou gelooven, dat hij die elastieken banden in bewaring genomen had ten behoeve van het recht. Niemand zou gelooven, dat de vrouw op eigen initiatief naar Wanda Bullingham was gegaan. Iedereen zou denken, dat hij haar gestuurd had en... hij zou geschorst worden of voorgoed van de rol geschrapt!

„Dit is de tweede maal, dat je de zaak verprutst hebt door op je eigen houteigen te doen! Ik vraag me af wat je man je doen zal, als hij vrijkomt...”

Dat vroeg Draga Alexandrowna zich óók af toen ze weer in haar stoel zat in de sombere achterkamer op Gaunt Square.

Lenda ging linea recta naar huis en voorbrande de elastieken banden in een hand van haar zitkamer, tot er niets van over was. Zij nam de moeite niet, Wanda mede te deelen, dat ze nu gerust kon zijn. Ze was te kwaad op haar. En nu moest ze het allemaal aan Jack vertellen — verschrompelijk!

Jack was ontzet. Het was iets, waarvan zijn eerlijke geest zich nauwelijks een voorstelling kon maken en zijn woede tegen Wanda was even groot als zijn medelijden met Lenda.

„Wij zullen iets moeten doen voor dien Manners, als hij gearresteerd wordt,” zei hij.

„Hij moet goed verdedigd worden... arme Lenda! Ze heeft er de laatste dagen slecht uitgezien. Komt, daarvan, natuurlijk!”

Hij had zelfs medelijden met de ongelukkige Draga Alexandrowna die zich haar vraag om de paskwille luxe-vrouwen had zien ontsagen. Lenda kreeg een wonderlijk zach gevoel voor hem. Hij was zoo menschelijk, zoo recht-door-ze, en veel zachter dan ze ooit gedacht had.

„Maar wat mij het meest dwars zit,” zei Jack, „dat is wat die schurk Horlick over dit alles zou zeggen. Stel je voor — zo'n kerel, die zulk een wapen in handen krijgt! De hemel bewaar me, Lenda! Als de vent zijn mond niet houdt, zal ik hem een pak slaag geven, dat hem heugen zal en ik zal hem uit elke club in Londen laten smijten, daar kan hij op rekenen. Hij weet, dat ik dat doen kan. En als hij zijn zuster in een gekkenhuis probeert te krijgen...”

„Och — dat zou misschien de beste plaats voor haar zijn,” zei Lenda met een lachje. Haar hart ging uit naar Jack. Hij was een eerlijk, zuiver mensch. Hoe dankte ze den hemel, dat zij hem vroeger zoo moedig ter zijde had gestaan in al de narigheden met zijn broer!

Zij waren juist klaar met eten — Lenda was laat thuisgekomen na haar escapade naar E. A. Jenkins — toen Mrs. Rellace opbeelde. Ze vroeg of Linda bij hen was.

Het bleek, dat niemand wist waar Linda was. Ze was thuisgekomen na datzelfde weer uitgegaan zonder te zeggen iemand te zeggen, waar ze heen ging — en ze was niet teruggekomen voor tafel.

„Maar moeder,” zei Lenda, „Linda is een kind meer. Ze is toch vrij te komen en te gaan wanneer ze wilt!”

„Ja — dat kan wel. Maar ze komt ons toch even zeggen, of ze komt eten of niet. Zoiets heeft ze haar heele leven nog niet gedaan...” Met moeite maakte Lenda een einde aan den woordenstroom van haar moeder. Dat ging — als gewoonlijk — niet gemakkelijk en het duurde eenigen tijd voor zij den hoorn weer op het toestel kon leggen. Toen ze opeek was Jack weg. Hij was met de honden naar buiten gegaan, wat hij eiken avond deed voor het naar bed gaan. Lenda ging bij den haard zitten en verzong in gedachten. Zij kon een zekere ongerustheid over Linda niet van zich afvatten.

„Toen Jack een halfuur later terugkwam was hij zeer opgewonden. „Zij hebben Manners gearresteerd,” zei hij. „Ik heb een krak gekocht. Het staat in het laatste nieuws. Ik vrees, dat Linda wist, dat het komen zou en naar hem toe is gegaan om bij hem te zijn als het gebeurde. Dat is net iets voor haar.”

Lenda was dadellijk een en al actief. Zij ging onmiddellijk met Jack op weg naar het politiebureau in Cretton Street, nadat zij nog even Mrs. Rellace had opgebeld, die geheel buiten zichzelf was.

Zij namen een taxi. Zij vonden de buurt nog afschuwelijk, dan Linda en Wanda gedaan hadden bij haar eerste kennismaking. Voor „De Roode Terreur” was 'n formeel opstoot — gaande en de politie had handenvol werk. De taxi stopte voor het politiebureau en zij gingen naar binnen.

„Vrijlating tegen borgstelling — bij diefstal niet toegestaan,” zei de inspecteur. „En niemand mag des verdachte thans bezoeken. Hij is bezig zijn verklaring op schrift te stellen. Een dame? — Ik weet niets van een dame. — Jij, Cobden?”

Agent Cobden, die bij de arrestatie geweest was, antwoordde: „Ja. Er was een dame geweest in de woning van verdachte. Zij hadden haar taxi-chauffeur uit, hoe hij op Cretton Street moest komen.

„Lieve Hemel! Wat een huis!” zei Jack, toen zij de donkere gang van no. 10 ingingen. „Zijn de meubelen hier in haar eijnde naar toe gegaan om Manners op te zoeken? 't Is een wonder, dat ze niet vermoord en beroofd zijn!”

Het volk op straat luisterde naar de clarinet, terwijl Loutje met zijn pet rondging. Zelfs Mrs. MacGrath, die niet heelmaal nuchter was, luisterde zonder grappen te maken.

Linda werkte zich door de menschen heen, knikte tegen Loutje en ging naast Arthur staan. Toen de laatste tonen wegstiepen, stak zij haar hand door zijn arm, onbevreesd voor de grappen, die het volk daarover maakte.

De menschen verspreidden zich. Loutje ging weg met het opgehaalde geld om inkoop te doen voor den Zondag en Arthur liep met een gezicht, stralend van teederheid, met Linda naar Cretton Struts.

Agent Cobden, die op het trottoir stond, nam met een tamelijk onvriendelijken blik het paartje op. Dat meissie was een fijne dame, dacht hij. Zeker een van die vrouwen, die de clarinet-speler uit de narijheid had geholpen.

„Wacht even, Linda,” zei Arthur en hij liep naar Cobden toe en zei een paar woorden tegen hem.

Het waren blijken verblijterende woorden, want de agent keek vreemd op. Maar na nog een woord en wederwoord knikte hij en Arthur ging naar Linda terug en vervolgde met haar zijn weg. Zij spraken niet tot zij op de zolderkamer kwamen en daar het licht opstak. Toen zij Linda:

„Kunnen wij niet eerst trouwen...?”

„Daar is geen tijd voor, liefste,” antwoordde hij zacht.

Zij zwegen en na eenige oogenblikken hoorden zij voetstappen op de trap, die maar al te duidelijk bevestigden, dat er inderdaad geen tijd meer was.

Met kloppend hart luisterde ze, zich aan hem vastklampend, als wil-

Een vermoede, uitgeputte man komt niet vooruit.

Eindelijk kunt ook U zich de MINERALEN en VITAMINEN verschaffen, die U Nieuwe Gezondheid, Levenslust, Kracht, Kalme Zenuwen en Rijk, Rood Bloed geven.

Tot nu toe konden slechts enkelen zich de weelde veroorlooven tijd en geld te besteden aan extra-voeding-behandelingen der klieren met kostbare mineralen- en vitaminen-extracten. Maar thans geeft VIKELP U de gezondheid, robuuste kracht en levenslust, die vroeger alleen zeer wegstelden konden bekomen.

VIKELP-tabletten zijn gemaakt van een plant, die in den Stille Oceaan groeit. Deze plant is zoo rijk aan organische mineralen, dat een kostbaar extractie-proces van mineralen — vitaminen niet noodig is. De gehele plant is geconcentreerd in de VIKELP-tabletten.

Deze plant is 't werelds rijkste bron van alle 9 mineralen — Verterbaar Jodium en de belangrijke Vitamine, special Vitamine B, welke voor het menschelek lichaam onmisbaar zijn.

Als U zwak, uitgeput, tenuewaght of eenzaam bent, of aan maagweten, schiet of andere ziekten lijdt, die ontstaan door een tekort aan organische mineralen, voedt Uw klieren dan bij met VIKELP. Onmiddellijk beginnen de klieren overvloedig af te scheiden — U voelt zich weder krachtig, levendig — U zenuwen worden gestrekt. Uw gehele gestel verrijkt en vol nieuwe energie.

U voelt zich sterker in iedere weel van Uw lichaam — U oogen gesteld — U oogen tustien van levenslust — Nieuw Leven stroomt door aderen en lichaam. U maakt Uzelf en anderen gelukkig.

ATTENTIE. Indien bij Uw leverancier niet voorradig schrift dan aan Muller & Phipps, 10-11-12, afdeeling L 10/2.

VIKELP MINERALEN EN VITAMINEN TABLETTEEN A 252-2185

's Nachts Hoesten

Is vlug te verhelpen door keel, borst en rug flink met deze aangename zelf in te wrijven. Behandeling voor het naar bed gaan voorkomt bijna altijd nachtelijke hoestaanvalen.

B 111-2298

E. KIDERLEN'S JEMEEVER VRIJBUITER TJAP TOEWAN

Distilleurs: E. KIDERLEN, SCHIEDAM Importeurs voor N.O. Indië: GEO. WENRY & Co.

B 1-123

HET SUCCES

VAN DEN ADVERTERDER WORDT BEPAALD DOOR ZIJN KEUZE VAN PUBLICITEITS-ORGAAN. HIJ ADVERTEERT IN DE LOCOMOTIEF

de ze hem beschermen tegen wat er komen ging.

De gek loeide en kraakte. Door dat lawaai heen klonken de voetstappen. Iemand stak een luidcras aan. De voetstappen hadden het portaal bereikt en hielden op. Tot het einde van haar leven zou Linda zich dat vreeseleke oogenblik van stilte herinneren, vóór de klop op de deur kwam.

Het hekje werd dichtgegooid en de klop op de deur kwam. „Binnen!” riep Arthur en de deur ging open. Er kwamen twee politieagenten binnen. Arthur legde zijn arm om het bevende meissie.

Een der agenten deelde de reden van hun komst mee. Toen hij uitgeproken was, zei Arthur tegen Cobden: „Dank u, dat u mij afscheid van haar hebt laten nemen. Ik ga met u mee. — Adieu, lieveling!”

„Mag ik niet meegaan naar het politiebureau?” vroeg ze met bevende lippen.

„Dat zou ik niet doen, misse,” zei Cobden. „Zeg uw vriend hier maar goedenavond — dat is voor alles beter. — We hebben geen haast, want hij pleegt geen verzet!”

Arthur kustte haar. „Blijf moedig, Linda,” zei hij. „Ik zal je moed en je steun noodig hebben. Behoud die om mijne wil. Blijf hier tot Loutje terugkomt en vertel hem dan alles. Dat zijn we hem verschuldigd. Hij zal je naar de bus brengen!”

„Dat is goed en verstandig,” zei de agent.

Zoo scheidden ze. Arthur ging met de beide mannen naar beneden. Zij bleef boven aan de trap staan tot hun voetstappen waren weggestorven.

(Wordt vervolgd).